Araştırma Makalesi

Türkiye'de Yerel Yönetimlerde Sosyal Harcamalar ve Sosyal Belediyecilik Uygulamaları Üzerine Bir Analiz: Burdur Belediyesi Örneği

An Analysis of Social Expenditures and Social Municipalism Practices in Local Governments in Türkiye: The Case of Burdur Municipality

Düriye TOPRAK *, Gökhan KALAĞAN **

* Sorumlu yazar, Prof. Dr., Burdur Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi, İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi, Maliye Bölümü, Burdur, Türkiye. E-posta: dtoprak@mehmetakif.edu.tr
Burdur Mehmet Akif Ersoy University, Faculty of Economics and Administrative Sciences, Department of Public Finance, Burdur, Türkiye. E-mail: dtoprak@mehmetakif.edu.tr
** Doç. Dr., Balıkesir Üniversitesi, İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi, Siyaset Bilimi ve Kamu Yönetimi Bölümü, Balıkesir, Türkiye. E-posta: gokhan.kalagan@balikesir.edu.tr
Balıkesir University, Faculty of Economics and Administrative Sciences, Department of Political Science and Public Administration, Balıkesir, Türkiye. E-mail: gokhan.kalagan@balikesir.edu.tr

Atıf: Toprak, D., & Kalağan, G. (2026). Türkiye'de Yerel Yönetimlerde Sosyal Harcamalar ve Sosyal Belediyecilik Uygulamaları Üzerine Bir Analiz: Burdur Belediyesi Örneği. *Bartın Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi,* 17(1), 114-143. https://doi.org/10.47129/bartiniibf.1913045

Makale Bilgisi

Makale Tarihçesi
Geliş Tarihi:
19.03.2026
Kabul Tarihi:
20.05.2026
Yayımlanma Tarihi:
31.05.2026

Anahtar Sözcükler
Sosyal Refah Devleti
Sosyal Belediyecilik
Sosyal Harcama
Sosyal Hizmet
Burdur Belediyesi

JEL Kodları
H70, H72, H75

Öz

Amaç: *Bu çalışma, sosyal refah devleti anlayışı çerçevesinde sosyal belediyecilik uygulamalarını incelemeyi ve Türkiye'de yerel yönetimlerin bu alandaki rolünü Burdur Belediyesi örneği üzerinden değerlendirmeyi amaçlamaktadır.*

Yöntem: *Araştırmada karma yöntem yaklaşımı benimsenmiş; Burdur Belediyesi'nin 2019–2024 dönemine ait bütçe verileri, faaliyet raporları ve performans programları analiz edilmiştir. Araştırmanın nicel boyutunda belediyenin sosyal harcamalarının bütçe içindeki payı ve yıllar itibarıyla değişim seyri incelenmiş; nitel boyutunda ise sosyal yardım ve sosyal hizmet uygulamaları doküman analizi yöntemiyle değerlendirilmiştir. Çalışmada ayrıca Burdur Belediyesi'nin sosyal harcamaları, büyükşehir dışı il belediyelerinin ortalama sosyal harcama düzeyleriyle karşılaştırılmıştır.*

Bulgular: *Burdur Belediyesi'nin sosyal yardım, sosyal hizmet ile kültür, eğitim, sanat ve spor faaliyetleri aracılığıyla sosyal belediyecilik alanında aktif uygulamalar gerçekleştirdiğini ortaya koymaktadır. Bununla birlikte, sosyal harcamaların toplam belediye bütçesi içerisindeki payının sınırlı kaldığı ve özellikle son yıllarda azalma eğilimi gösterdiği tespit edilmiştir. Ayrıca Burdur Belediyesi'nin sosyal harcama düzeyinin, büyükşehir dışı il belediyeleri ortalamasının gerisinde kaldığı belirlenmiştir.*

Sonuç: *Sosyal belediyeciliğin yerel düzeyde önemli bir sosyal politika aracı olduğu ortaya konmakta; mali kapasitenin güçlendirilmesi, sosyal harcamaların artırılması ve daha bütüncül sosyal politika uygulamalarının geliştirilmesi gerektiğine işaret etmektedir.*

Article Information

Article History

Received:
03.19.2026
Accepted:
05.20.2026
Published:
05.31.2026

Keywords

Welfare State
Social Municipalism
Social Expenditure
Social Service
Burdur Municipality

JEL Codes

H70, H72, H75

Abstract

Purpose: *This study aims to examine social municipalism practices within the framework of the welfare state approach and to evaluate the role of local governments in this field in Türkiye through the case of Burdur Municipality.*

Method: *A mixed-method research approach was adopted, and the budget data, activity reports, and performance programs of Burdur Municipality covering the period 2019–2024 were analyzed. In the quantitative dimension of the study, the share of the municipality's social expenditures within the budget and their changes over the years were examined, while in the qualitative dimension, social assistance and social service practices were evaluated through document analysis. In addition, the social expenditures of Burdur Municipality were compared with the average social expenditure levels of non-metropolitan provincial municipalities.*

Findings: *The findings reveal that Burdur Municipality actively implements social municipalism practices through social assistance, social services, and cultural, educational, artistic, and sports-related activities. However, it was determined that the share of social expenditures within the total municipal budget remains limited and has shown a decreasing trend, particularly in recent years. Furthermore, the level of social expenditures of Burdur Municipality was found to be below the average of non-metropolitan provincial municipalities.*

Conclusion: *Consequently, the study demonstrates that social municipalism constitutes an important social policy instrument at the local level and indicates the necessity of strengthening financial capacity, increasing social expenditures, and developing more comprehensive social policy practices in this field.*

Giriş

Refah devleti anlayışı, bireylerin sosyal riskler karşısında korunmasını, toplumsal eşitsizliklerin azaltılmasını ve yaşam kalitesinin yükseltilmesini amaçlayan sosyal politikaların temel dayanağını oluşturmaktadır. Özellikle II. Dünya Savaşı sonrasında gelişmiş ülkelerde yaygınlaşan bu anlayış, eğitim, sağlık, sosyal güvenlik ve sosyal hizmetler gibi alanlarda devletin aktif rol üstlenmesini beraberinde getirmiştir. Ancak 1970'li yıllardan itibaren küreselleşme süreci ve neo-liberal politikaların etkisiyle refah devletinin kapsamı ve işleyişi önemli ölçüde dönüşüme uğramış; merkezi yönetimlerin sosyal politika alanındaki belirleyici rolü kısmen zayıflarken, yerel yönetimler bu alanda giderek daha görünür aktörler hâline gelmiştir.

Bu dönüşüm süreci, sosyal politika uygulamalarının yerel düzeyde yeniden yapılandırılmasını gündeme getirmiş ve "sosyal belediyecilik" kavramını ön plana çıkarmıştır. Sosyal belediyecilik, belediyelerin yalnızca altyapı ve teknik hizmetler sunan kurumlar olmanın ötesine geçerek; dezavantajlı gruplara yönelik sosyal yardım ve hizmetler üretmesini, toplumsal dayanışmayı güçlendirmesini ve yerel ölçekte sosyal adaletin sağlanmasına katkıda bulunmasını ifade etmektedir. Bu yönüyle sosyal belediyecilik, sosyal refah devletinin yerel düzeydeki tamamlayıcı bir unsuru olarak değerlendirilmektedir.

Türkiye'de sosyal belediyecilik uygulamaları, sosyal devlet ilkesinin anayasal bir ilke olarak benimsenmesi ve yerel yönetimlere sosyal alanda önemli görev ve sorumluluklar yükleyen yasal düzenlemelerin hayata geçirilmesiyle birlikte özellikle 1990'lı yıllardan itibaren yaygınlık kazanmıştır. Kentleşme, göç, yoksulluk, işsizlik ve demografik dönüşüm gibi yapısal sorunlar, belediyeleri sosyal politika alanında daha aktif olmaya zorlamış; bu durum yerel düzeyde sosyal yardım ve sosyal hizmet uygulamalarının çeşitlenmesine yol açmıştır. Bununla birlikte, belediyelerin mali kapasiteleri, bütçe öncelikleri ve kurumsal yapıları sosyal belediyecilik uygulamalarının kapsamı ve etkinliği üzerinde belirleyici olmaktadır.

Bu çalışma, sosyal refah devleti anlayışı çerçevesinde sosyal belediyecilik uygulamalarını incelemeyi ve Türkiye'de yerel yönetimlerin bu alandaki rolünü somut bir örnek üzerinden değerlendirmeyi amaçlamaktadır. Bu doğrultuda Burdur Belediyesi örneği ele alınmış; belediyenin sosyal belediyecilik kapsamındaki faaliyetleri, bütçe yapısı ve sosyal harcamaları analiz edilmiştir. Çalışmada Burdur Belediyesi'nin son yıllara ait bütçeleri, faaliyet raporları ve performans programları incelenerek sosyal harcamaların düzeyi, dağılımı ve gelişim seyri ortaya konulmuştur.

Çalışmanın temel amacı, Burdur Belediyesi'nin sosyal belediyecilik alanındaki uygulamalarını bütüncül bir bakış açısıyla değerlendirmek, sosyal harcamaların belediye bütçesi içindeki yerini analiz etmek ve elde edilen bulgular doğrultusunda sosyal belediyecilik uygulamalarının güçlendirilmesine yönelik öneriler geliştirmektir. Bu yönüyle çalışma, hem sosyal belediyecilik literatürüne yerel düzeyde ampirik bir katkı sunmayı hem de politika yapıcılar açısından yol gösterici nitelikte bulgular ortaya koymayı hedeflemektedir.

Çalışmada, sosyal belediyecilik olgusu yalnızca uygulama boyutuyla değil, aynı zamanda refah devleti kuramları, yerelleşme yaklaşımı ve sosyal politika perspektifi çerçevesinde ele alınmaktadır. Bu bağlamda çalışma, sosyal belediyeciliği refah devletinin yerel düzeyde yeniden ölçeklenmesi sürecinin bir parçası olarak değerlendirmekte ve yerel yönetimlerin artan rolünü teorik bir zemine oturtmayı amaçlamaktadır.

Sosyal Refah Devleti

Refah devleti ülkeye, döneme ve sosyal politika rejimlerine göre değişen ve şekillenen bir kavram olarak ortaya çıkmaktadır (Arın, 1993:91). Çeşitli şekillerde tanımlanan sosyal devlet ya da refah devleti, ihtiyaçların asgari düzeyde karşılanması ya da asgari düzeyde standart sağlama gibi devlete minimum sorumluluk verenden; eğitim, sağlık, konut, sosyal hizmet, gelir garantisi sağlama gibi geniş bir görev alanı içinde de tanımlanabilmektedir (Toprak, 2015: 153). Sosyal refah devleti, *"klasik olarak genellikle vatandaşların sosyal durumlarıyla, refahlarıyla ilgilenen ve onlara asgari bir yaşama düzeyi sağlamayı ödev bilen devlet"* olarak ifade edilebilir (Soysal, 1997:229).

Refah devleti vatandaşlara minimum düzeyde bir gelir garantisi ve belli bir yaşam standardı sunmayı hedeflerken, hastalık, yaşlılık, işsizlik gibi belirli sosyal risklere karşı onları güvence altına almaktadır (Briggs, 1961:228'den aktaran Gough, 1989: 276). Böylelikle eğitim, sağlık, sosyal güvenlik, sosyal hizmet ve yardım gibi alanlar devletin

görevi olduğu kadar, vatandaşların hakkı olarak kabul edilmektedir. Bu durum devlet müdahalesini de gerekli kılmaktadır (Mishra, 1990: 19; Esping-Andersen, 1990: 18-19; Roche, 1992: 19-22; Galbraith, 1996; Mütevellioğlu, 2006). Sosyal refah devletlerinin zaman ilerledikçe ve yeni gereksinmelerle birlikte yeni görev alanları ortaya çıkmıştır. Yoksulluğun ortadan kaldırılması, gelir dağılımında adaletin sağlanması, sosyal bütünleşme, toplumsal katılım ve çevre konuları da sosyal devletin görev tanımına eklenmiştir (Galbraith, 1996; Roche, 1992; Akgül Yılmaz, 2006). Refah devleti, sosyal politikalar yoluyla olumsuz ekonomik ve sosyal koşullar altında bulunan bireyleri çeşitli düzenlemeler ve uygulamalarla korumayı hedeflemektedir (Özdemir, 2007: 21-22).

Refah devleti anlayışı, II. Dünya Savaşı sonrasından 1970'lere uzanan dönemde geniş bir uygulama alanı bulmuştur. Keynesyen refah devletinin "altın çağı" olarak nitelenen bu süreçte, kamu harcamalarının hacminde belirgin artışlar meydana gelmiş, devletin üstlendiği görev ve sorumlulukların kapsamı genişlemiştir. Bu çerçevede fırsat eşitliğinin ve sosyal adaletin tesis edilmesi temel hedefler hâline gelmiş, eğitim, sağlık ve sosyal güvenlik gibi alanlarda devletin asli bir rol üstlenmesi söz konusu olmuştur. Refah devleti, yaşlılık, hastalık, engellilik ve yoksulluk gibi bireylerin yaşam koşullarını kısıtlayan unsurlar karşısında destek sunmayı; vatandaşların eğitim, sağlık, sosyal hizmetlere erişimini ve çalışma hakkı gibi temel haklardan yararlanmasını güvence altına almayı kendi sorumluluk alanı içinde görmüştür (Erdoğdu ve Yenigün, 2008: 8; Bozkır Serdar, 2013: 33-34; Şenkal, 2007: 41-43).

1970'lerden sonraki dönemde küreselleşme ile birlikte yeni liberal politikaların yaygınlaşmasıyla sosyal refah devleti uygulamalarına yönelik eleştiriler de artmıştır. Bu durum, refah devletinin yeniden yapılandırılmasını gündeme getirmiş ve bu sürecin sosyal politika alanına yansımaları görülmüştür. Bu dönüşüm sürecinde devletin rol ve işlevleri yeniden yapılandırılmış; müdahaleci bir anlayıştan ziyade düzenleyici ve denetleyici bir devlet modeli ön plana çıkmıştır (Bulut, 2003: 180–181; Lazar and Stoyko, 1998: 30; Taylor-Gooby, 2001). Bu çerçevede, sosyal politikalarda merkeziyetçi yaklaşımdan uzaklaşılmış; refah devleti hizmetlerinin yalnızca merkezi yönetim tarafından değil, yerel yönetimler, özel sektör ve kâr amacı gütmeyen kuruluşlar tarafından da üstlenilmesi söz konusu olmuştur (Özdemir, 2007: 252, 324, 345; Gökbunar, Özdemir ve Uğur, 2008: 168; Koray, 2003: 73; Çevik, 1998: 109–111).

Günümüzde küresel ölçekte yaşanan gelişmelere paralel olarak Türkiye'de de neo-liberal politikaların etkisi giderek artmakta; bu doğrultuda devletin yeniden tanımlanması ile rol ve işlevlerinin yeniden belirlenmesi anlayışı çerçevesinde mevzuat ve uygulamalarda kapsamlı dönüşümler gerçekleştirilmektedir (Yay, 2014: 157-160). Yerel demokrasi ve yerel özerklik söylemleri temelinde yerel yönetimlerin görev, yetki ve sorumluluk alanlarının genişletildiği bu süreçte, kamu hizmetlerinin doğrudan kamu eliyle sunulması gerektiği anlayışından önemli ölçüde uzaklaşıldığı görülmektedir. Bu bağlamda kamu hizmetleri, işletmecilik mantığı çerçevesinde ele alınmakta; rekabete açılmakta ve özel sektörün de sürece dâhil edilmesi yoluyla sunulmaktadır (Gül, 2009: 91; Berkün, 2017: 584).

Sosyal Belediyecilik

Sosyal Belediyecilik Kavramı

Sosyal refah devletinin yerel düzeydeki yansıması olarak tanımlanan sosyal belediyecilik, sosyal devletin topluma sunmakla yükümlü olduğu sosyal politikaların uygulanmasına belediyelerin aktif biçimde katılmasını ifade etmektedir. Sosyal belediyecilik anlayışının tarihsel temelleri, 19. yüzyılın sonlarında ortaya çıkan sosyal devlet düşüncesine dayanmaktadır. Endüstri Devrimi'nden II. Dünya Savaşı'na kadar uzanan süreçte yerel yönetimlerin sosyal politika alanındaki işlevleri büyük ölçüde yoksullara yönelik yardımlarla sınırlı kalmış; ancak 20. yüzyılın başlarından itibaren, özellikle I. Dünya Savaşı ve iki savaş arası dönemde yaşanan sosyal ve ekonomik yetersizlikler nedeniyle bu yönetimlere daha kapsamlı sorumluluklar yüklenmiştir. Bu bağlamda yerel yönetimler, işsizlikle mücadele, yoksulluk yardımları, eğitim, konut ve sağlık gibi temel sosyal hizmetlerin sunumunda merkezi yönetimin tamamlayıcısı olarak görev yapmaya devam etmiş; gelişmiş refah toplumlarında ortaya çıkan yeni ve çeşitlenen sosyal ihtiyaçların karşılanmasında önemli roller üstlenmişlerdir (Ersöz, 2005: 768–773).

Sosyal belediyecilik, sosyal devletin yükünü yerine getiren sosyal hak anlayışını savunan bir yaklaşımdır (Uslu, 2013: 37). Akdoğan (2002:35)'a göre, "*Sosyal belediyecilik, yerel yönetime sosyal alanlarda planlama ve düzenleme işlevi yükleyen, bu çerçevede kamu harcamalarını konut, sağlık, eğitim ve çevrenin korunması alanlarını kapsayacak şekilde sosyal amaca kanalize eden; işsiz ve kimsesizlere yardım yapılması, sosyal dayanışma ve entegrasyonun tesis edilmesi ile sosyo-kültürel faaliyet ve çalışmaların gerçekleştirilebilmesi için gerekli olan altyapı yatırımlarının yapılması için bilinçli politikalar üretmesini öngören; bireyler ve toplumsal kesimler arasında zayıflayan sosyal güvenlik ve adalet mevhumunu güçlendirmeye yönelik olarak yerel yönetimlere sosyalleştirme ve sosyal kontrol işlevleri yükleyen bir modeldir*".

Türkiye'de yerel yönetimlerin, özellikle dezavantajlı gruplara yönelik olarak yürüttükleri ve sosyal adaletin güçlendirilmesini amaçlayan uygulamalar genellikle "sosyal belediyecilik" kavramı çerçevesinde ele alınmaktadır (Öz, 2010: 26).

Genel anlamda sosyal belediyecilik, sosyal devlet anlayışının yerel düzeydeki bir yansıması olarak, sunduğu sosyal nitelikli mal ve hizmetler aracılığıyla yaşam standartlarını yükseltmeyi amaçlayan ve belediye bütçesinin sosyal adaleti gözeten biçimde kullanılmasını hedefleyen bir belediyecilik yaklaşımı olarak tanımlanabilir (Pektaş, 2010: 5). Bir başka tanıma göre ise sosyal belediyecilik; kamu harcamalarını sağlık, eğitim ve kültür gibi alanlara yönlendiren, istihdam sorununa yönelik politikalar geliştirip uygulayan, dezavantajlı ve ihtiyaç sahibi grupların korunmasını ve ekonomik olarak desteklenmesini amaçlayan, yerel ölçekte sağlık ve eğitim imkânlarının geliştirilmesine katkı sağlayan ve sosyal adaletin tesisine hizmet eden bir model olarak karşımıza çıkmaktadır (Kaya, 2003: 68).

Bu çerçevede sosyal belediyecilik, yalnızca yardıma muhtaç bireylerin geçici ihtiyaçlarını karşılamayı değil; söz konusu ihtiyaçların ortaya çıkmasına neden olan koşulları ortadan kaldırmayı, sosyal sorunların azaltılmasına ve çözümüne katkı sunmayı amaçlamaktadır.

Bununla birlikte, bireylerin yaşadıkları çevrede kendilerini güvende hissettikleri, huzurlu ve refah düzeyi yüksek bir yaşam ortamının oluşturulmasını da hedeflemektedir (Ünlü, 2016: 68).

Sosyal Belediyeciliğin Fonksiyonları

Sosyal belediyecilik, belediyelerin geleneksel belediyecilik hizmetleri olarak nitelendirilen temel hizmet alanlarının ötesine geçerek; kentlerin sosyal dokusunu doğrudan etkileyen eğitim, sağlık, kültür ve refah gibi alanlarda da hizmet sunan kurumlar hâline gelmesini ifade eden bir süreci kapsamaktadır. Toplumsal ihtiyaç ve taleplerin çeşitlenmesiyle birlikte bu alanlar belediyelerin hizmet sunumuna dâhil olmuş; belediyelerin sahip olduğu kaynaklar ile yetkiler zaman içerisinde kayda değer ölçüde genişlemiştir. Bu doğrultuda sosyal belediyecilik anlayışı da belediyelerin faaliyet alanlarının artmasına paralel olarak gelişmiş ve içerik bakımından yeni boyutlar kazanmıştır (Berkün, 2017: 585; Şahinoğlu, 2014: 68).

Türkiye'de son dönemde belediyelerin sosyal politika uygulamaları aracılığıyla yerel düzeyde önemli bir aktör hâline geldiği görülmektedir. Sosyal belediyeciliğin güçlendirilmesi kapsamında, adem-i merkeziyetçilik ilkesi doğrultusunda yerel yönetimlerin merkezi idare karşısındaki yetki ve özerklik alanlarının genişletilmesi; görev ve sorumlulukların merkez ile yerel yönetimler arasında dengeli biçimde paylaştırılması ve yerel yönetimlerin mali kapasitelerinin artırılması büyük önem arz etmektedir (Seyyar, 2008: 408).

Sosyal belediyeciliğin fonksiyonları ise;

Sosyalleştirme, sosyal kontrol ve rehabilitasyon,

Mobilize etme, yönlendirme, kılavuzluk ve rehberlik etme,

Yardım etme ve gözetme,

Yatırım şeklinde dört ana başlık halinde ele alınabilir (Koçak ve Kavi, 2014: 37; Keleş, 2008: 55-57; Akdoğan, 2006: 33-36; Toprak ve Şataf, 2009: 15; Pektaş, 2010: 14, Berkün, 2017: 585; Toprak ve Şataf, 2017: 66):

- Sosyalleştirme, sosyal kontrol ve rehabilitasyon:

Sosyalleşme, bireyin toplumun bir üyesi hâline gelmesini; aile, okul, mesleki örgütler gibi içinde bulunduğu toplumsal kurumların ve genel olarak yaşadığı kültürel çevrenin kendisinden beklediği davranış biçimlerini öğrenmesini ve diğer bireylerle uyum içinde yaşamayı içselleştirmesini ifade eden bir süreçtir. Bireylerin devletin sosyalleştirme mekanizmalarının dışında kalması, çeşitli sosyal sorunların ortaya çıkmasına neden olabilmektedir. Bu bağlamda belediyeler, yerel düzeyde bir tür sosyal eğitim işlevi üstlenmektedir. Yerel yönetimler, toplumsal düzenin sürdürülebilmesi amacıyla bireylere toplumsal normlar, kurallar ve değerler kazandırarak sosyal kontrol mekanizması olarak işlev görebilmektedir. Kıraathane toplantıları, halk meclisleri, esnaf ziyaretleri, bilgilendirici afişler ve mahalle kütüphaneleri gibi araçlar yoluyla belediyeler, topluma daha doğrudan ve yoğun biçimde mesaj iletebilmektedir.

- Mobilize etme, yönlendirme, kılavuzluk ve rehberlik etme:

Belediyeler, farklı toplumsal kesimlere yönelik danışmanlık hizmetleri sunarak; bireyleri belirli gün, etkinlik ve süreçlerde yönlendirme, sorunların çözümünde hangi kurumlara ve hangi yollarla başvurulabileceği konusunda bilgilendirme ve rehberlik etme işlevlerini yerine getirebilmektedir. Bu kapsamda yerel yönetimler, bireylerin kamu hizmetlerine erişimini kolaylaştıran ve toplumsal katılımı artıran önemli bir aracı rol üstlenmektedir.

- Yardım etme ve gözetme:

Yerel yönetimler, sorumluluk alanları içerisindeki yoksul ve muhtaç bireylere ilişkin bilgilere görece daha kolay erişebilmekte ve bu kişilerin sosyo-ekonomik durumlarını yakından izleyebilmektedir. Bu sayede asgari yaşam koşullarının altında bulunan bireylere yönelik olarak gıda, yakacak, ilaç, kırtasiye malzemesi, tekerlekli sandalye gibi ayni yardımlar sunabilmekte ve temel ihtiyaçların karşılanmasına katkı sağlamaktadır.

- Yatırım:

Yerel yönetimler, halkın geçim sıkıntılarını doğrudan ortadan kaldıracak yapısal çözümler üretme imkânına sınırlı ölçüde sahip olmakla birlikte, yaşam koşullarını kolaylaştırıcı nitelikte çeşitli hizmet ve yatırımlara yönelebilmektedir. Bu kapsamda tanzim satış mağazaları, halk ekmek fabrikaları, aşevleri, sığınma evleri, sağlık ocakları ve mahalle kütüphaneleri gibi uygulamalar, sosyal belediyecilik anlayışının somut yatırım örnekleri arasında yer almaktadır.

Türkiye'de Sosyal Belediyecilik

Türkiye'de 1950'li yıllarla birlikte hız kazanan nüfus artışı ve göç hareketleri, kent nüfusunun önemli ölçüde artmasına yol açmış; bu durum belediyelerin önceliklerini sosyal politika uygulamalarından ziyade temel kentsel altyapı ve hizmetlerin karşılanmasına yöneltmiştir. Günümüzde de devam eden mali kaynak yetersizliği, birçok belediyenin öz gelirleriyle kentsel hizmetleri etkin biçimde sunmasını güçleştirmektedir. Nitekim 1950'li yıllardan itibaren 1580 sayılı Kanun ile belediyelere verilen çok sayıda sosyal ve kültürel nitelikli görevin, büyük ölçüde finansman eksikliği nedeniyle hayata geçirilemediği ifade edilmektedir (Toprak ve Şataf, 2009: 12).

Sosyal belediyecilik kavramı ülkemize 1961 Anayasası'yla giren sosyal devlet politikasının yerel yönetimlere yansımasıdır (Pektaş, 2010: 5; Toprak ve Şataf, 2009: 13; Berkün, 2017: 584). Sosyal belediyecilik anlayışı yerel yönetimleri sadece altyapı hizmetlerini yürüten bir kurum olmaktan çıkarmış ve belediyeler geliştirdikleri sosyal hizmet politikalarıyla vatandaşlarının yaşam standartlarını yükseltmek, sosyal ve kültürel hayatlarına fayda sağlamak amacıyla kendisine görev ve sorumluluklar üstlenmiştir (Berkün, 2017: 584, 585; Çelik, 2014:6).

Sosyal belediyecilik uygulamalarının yerel yönetimler bünyesinde kısmen kurumsallaşması ve yaygınlık kazanması 1970'li yıllarda başlamıştır. Bu dönemde belediyeler; birlikler, kooperatifler ve şirketler aracılığıyla katılım mekanizmalarını güçlendirmiş, sivil toplum kuruluşları ile sendika ve meslek örgütlerini yönetsel süreçlere dâhil ederek yeni belediyecilik anlayışlarını uygulamaya koymuşlardır (Keskin, 2008: 97; Pektaş, 2010: 12).

1990'lı yıllarla birlikte söz konusu uygulamaların belirgin bir ivme kazandığı görülmektedir. Bu süreçte, önceki dönemlere kıyasla gelirlerinde görece artış yaşayan bazı belediyeler; bir taraftan eğitim ve kültür düzeyi yükselen, kentsel ve sosyal hizmet talepleri çeşitlenen nüfusun beklentilerine, diğer taraftan ise art arda yaşanan ekonomik krizler sonucunda göç yoluyla kentlere gelen ya da giderek yoksullaşan kentli kesimlerin ihtiyaçlarına yanıt verebilmek amacıyla sosyal yardım ve sosyal hizmet odaklı politikalara daha fazla kaynak tahsis etmeye başlamıştır. Önceki dönemlerde yoksul, kimsesiz, engelli ve yaşlı bireylere yönelik olarak aşevlerinde sıcak yemek, gıda ve giysi yardımı biçiminde yürütülen sosyal yardım uygulamaları, 1990'lı yıllardan sonra hem tür, nitelik ve kapsam bakımından genişlemiş hem de belediyeler bünyesinde kurulan farklı birimler aracılığıyla sunulmaya başlanmıştır. Engelli merkezleri, huzurevi, kadın ve çocuk sığınma ev ve merkezleri, hastane, poliklinik ve sağlık merkezlerinin kurulması ve kapsamlı meslek ve beceri kazandırma kurslarının düzenlenmesi özellikle birçok Büyükşehir belediyesinin temel hizmetleri arasına girmiş ve yaygınlaşmıştır (Ersöz, 2006:148-149).

Türkiye'de Sosyal Belediyeciliğin Yasal Dayanakları

Türkiye Cumhuriyeti Anayasası'nın 2. Maddesinde "Türkiye Cumhuriyeti; toplumun huzuru, milli dayanışma ve adalet anlayışı içinde, insan haklarına saygılı, Atatürk milliyetçiliğine bağlı, başlangıçta belirtilen temel ilkelere dayanan, demokratik, laik ve sosyal bir hukuk devletidir." denilmektedir. Bu maddedeki "sosyal bir hukuk devleti" ibaresi sosyal devlet anlayışına anayasal bir dayanak vermektedir.

Türkiye'de yürütülen sosyal belediyecilik uygulamalarının hukuki dayanağı, 5393 sayılı Belediye Kanunu ile 5216 sayılı Büyükşehir Belediyesi Kanunu hükümleri çerçevesinde belirlenmiştir.

5393 sayılı Belediye Kanunu, belediyelere sosyal hizmetler alanında kapsamlı görev ve sorumluluklar yükleyerek yerel yönetimleri sosyal politika uygulamalarının önemli aktörleri hâline getirmiştir. Kanunun 14. maddesi, belediyeleri yerel düzeyde sosyal politika ve sosyal refah hizmetlerinin sunumunda etkin kuruluşlar olarak tanımlamakta ve belediye sınırları içerisinde yaşayan bireylerin refah düzeyinin artırılmasını temel amaçlar arasında saymaktadır. Bu çerçevede belediyelere; sosyal hizmet ve yardımların sunulması, gençlik ve spor faaliyetlerinin yürütülmesi, işsizliğin azaltılmasına yönelik meslek ve beceri kazandırma programlarının uygulanması, kültür ve sanat hizmetlerinin geliştirilmesi ile konut ihtiyacının karşılanmasına yönelik faaliyetlerin gerçekleştirilmesi görev ve yetkisi verilmiştir. Aynı maddede, büyükşehir belediyeleri ile nüfusu 50.000'i aşan belediyelerin kadınlar ve çocuklar için koruma evleri açmalarının zorunlu tutulması, belediyelere önemli bir sosyal hizmet sorumluluğu yüklemektedir. Bu düzenlemede nüfus kriterinin esas alınması, belirli bir ölçeğin altındaki belediyelerin gerek mali imkânlar gerekse nitelikli personel yetersizliği nedeniyle bu tür hizmetleri sunmakta karşılaşabilecekleri güçlükler dikkate alındığında yerinde bir yaklaşım olarak değerlendirilmektedir. Ayrıca söz konusu maddede, İlgili düzenlemelerde, belediyelerin isteğe bağlı olarak okul öncesi eğitim kurumları ile sağlık alanına yönelik her türlü tesisi kurup işletebilecekleri; gıda bankacılığı faaliyetleri yürütebilecekleri ve gerekli görülen

durumlarda öğrencilere çeşitli destekler sunabilecekleri hüküm altına alınmıştır. Maddenin dikkat çeken düzenlemelerinden biri de belediyelerin sundukları hizmetlerde engelli, yaşlı, düşkün ve dar gelirli bireylerin özel koşullarını gözeten yöntemler kullanmalarına yönelik yükümlülüktür. Bu doğrultuda belediyelerin, sunacakları tüm hizmetlerde dezavantajlı grupların durumuna uygun uygulamalar geliştirmeleri öngörülmüştür (Yıldırım ve Göktürk, 2008: 245).

Belediye Kanunu'nun çeşitli hükümlerinde sosyal hizmetler ve sosyal yardımlara ilişkin düzenlemelere yer verildiği görülmektedir. Kanunun 13. maddesinde, belediyelerin hemşeriler arasındaki sosyal ve kültürel bağların güçlendirilmesine yönelik faaliyetlerde bulunmaları gerektiği ifade edilmiş; belde sınırları içinde ikamet eden herkesin hemşeri sayıldığı ve belediye tarafından sunulan yardımlardan yararlanma hakkına sahip olduğu belirtilmiştir. Aynı maddede, yapılacak yardımların insan onurunu zedelemeyecek şartlar altında sunulmasının zorunluluğu vurgulanmıştır.

Kanunun 15. maddesinde ise, izinsiz satış nedeniyle faaliyetten men edilen seyyar satıcılara ait olup cezası ödenmediği için otuz gün içerisinde geri alınmayan gıda dışı malların belediyelerce ihtiyaç sahiplerine dağıtılacağı hükme bağlanmıştır. Belediye başkanının görev ve yetkilerinin düzenlendiği 38. maddede de belde sakinlerinin huzur, refah, sağlık ve mutluluğunu sağlamaya yönelik tedbirleri almak; bütçede yoksul ve muhtaçlar için ayrılan ödenekleri kullanmak; engellilere yönelik hizmetleri yürütmek ve engelliler için merkezler oluşturmak, belediye başkanının sorumlulukları arasında sayılmıştır.

Kanunun 60. maddesinde, dar gelirli, yoksul, muhtaç, kimsesiz ve engelli bireylere yönelik sosyal hizmet ve yardım faaliyetlerinin belediye giderleri kapsamında değerlendirildiği ve bu alanlara belediyeler tarafından kaynak tahsis edilmesinin zorunlu olduğu açıkça ifade edilmiştir. Kent konseylerine ilişkin düzenlemelerin yer aldığı 76. maddede ise kent konseylerinin, kent yaşamında sosyal yardımlaşma ve dayanışma anlayışının geliştirilmesine yönelik çalışmalar yürüteceği hüküm altına alınmıştır.

Belediye hizmetlerine gönüllü katılımı düzenleyen 77. maddede de sağlık, eğitim ile sosyal hizmet ve yardım alanlarında; yaşlılar, kadınlar, çocuklar, engelliler ile yoksul ve muhtaç kesimlere yönelik hizmetlerin sunumunda toplumsal dayanışma ve katılımın teşvik edilmesi, aynı zamanda hizmetlerin etkinlik, tasarruf ve verimlilik ilkeleri doğrultusunda yürütülmesi amacıyla gönüllülük esasına dayalı programların uygulanacağı vurgulanmıştır.

Sonuç olarak 5393 sayılı Belediye Kanunu, belediyelere sosyal hizmetler alanında geniş bir görev alanı tanımlamakta ve bu hizmetlerin sunumuna ilişkin temel ilkeleri düzenleyerek sosyal belediyecilik anlayışının yasal çerçevesini oluşturmaktadır (Fidan, 2006: 91-92; Ateş, 2009: 92; Toprak ve Şataf, 2009: 17,18).

Türkiye'de Sosyal Belediyecilik Uygulamaları

Sosyal belediyecilik uygulamaları, günümüz şartlarında belediyelerin en önemli hizmetlerinden biri olarak görülmektedir. Bu uygulamalar, kent nüfusunun göz ardı edilmeyecek bir kesimi olan dar gelirliler için kritik bir öneme sahiptir. Günümüzde

belediyelerin sosyal belediyecilik anlayışıyla uyguladığı faaliyetler sosyal hizmetler ve sosyal yardımlardan oluşmaktadır (Çelik, 2014:7).

Sosyal yardımlar günümüz şartlarında kendisine ve ailesine asgari imkanları sağlayamayacak durumda olan vatandaşların ihtiyaç durumlarına orantılı şekilde ayni ve nakdi yardımlarla asgari şartların sağlanmasını hedeflemektedir. Sosyal hizmetler ise imkanlar doğrultusunda, toplumdaki dar gelirli ve engelli bireylerin, sosyal hayattaki dezavantajlarını hafifletmek, insan onuruna yaraşır bir şekilde sosyal çevreleriyle uyumlu bir yaşam sürmelerini sağlayan hizmetlerdir. Sosyal hizmetlerin misyonu, toplumdaki sosyal adaletsizliği gidermek, dezavantajlı durumda olan vatandaşların sağlıklı bir sosyal yaşam sürmesini sağlamaktır (Toprak ve Şataf, 2009: 20).

Belediyelerin "Sağlık ve Sosyal Hizmetler", "Sosyal Hizmetler", "Sağlık İşleri", "Kültür ve Sosyal İşler"," Eğitim ve Kültür İşleri" vb. isimlerle kurulan hizmet birimleri aracılığıyla yürüttüğü sosyal belediyecilik uygulamalarının bazıları şunlardır (Pektaş, 2010:15-16; Çelik, 2014: 8; Pekküçüksen, 2004: 461-462; Toprak ve Şataf, 2009: 16,17):

- Anne ve çocuk sağlığına yönelik merkezler, sağlık ocakları, gezici sağlık hizmeti araçları ile tanı ve tedavi merkezlerinin kurulması,
- Evsiz aileler ile kimsesiz bireylere barınma hizmetlerinin sunulması,
- Hastaneler çevresinde hasta yakınlarının geçici konaklama ihtiyaçlarını karşılamaya yönelik misafirhanelerin oluşturulması,
- İhtiyaç sahibi bireylere gıda, giyim ve yakacak yardımlarının sağlanması,
- İstihdam ofisleri aracılığıyla iş arayanlar ile işverenlerin buluşturulması ve istihdam süreçlerinin kolaylaştırılması,
- İş kurmayı hedefleyen kadınlar ve gençlere yönelik danışmanlık hizmetlerinin sunulması ve gerekli ekipman desteğinin sağlanması,
- Kimsesiz çocuklara yönelik yuva ve kreşlerin açılması,
- Kültür, sanat ve spor alanlarında tesislerin kurulması; tiyatro, sinema, kütüphane ve kültür merkezlerinin yaygınlaştırılması,
- Öğrencilere kırtasiye desteği verilmesi ile burs ve yurt imkânlarının sağlanması,
- Engelli bireylere yönelik hizmet tesislerinin oluşturulması,
- Engellilerin ulaşım, eğitim ve sosyo-kültürel yaşama katılımlarını kolaylaştırıcı düzenlemelerin yapılması,
- Sanat, beceri ve meslek edindirmeye yönelik kursların düzenlenmesi,
- Yaşlı ve bakıma muhtaç bireyler için bakımevleri, huzurevleri ve güçsüzler yurtlarının kurulması; evde yaşayanlara yönelik bakım hizmetlerinin sunulması,
- Sokakta yaşayan çocuklar ile madde bağımlılarına yönelik koruma, rehabilitasyon ve meslek edindirme amaçlı merkezlerin oluşturulması,
- Kütüphaneler kurarak vatandaşların okuma alışkanlığını pekiştirmek, kitaplara erişimini kolaylaştırmak ve öğrencilere sakin ve güvenli bir çalışma ortamı sağlamak,
- Tanzim satış mağazaları ve halk ekmek uygulamalarıyla vatandaşların temel gıda maddelerine ulaşımını kolaylaştırmaktır.

Yerel Yönetimlerde Sosyal Harcamalar

Sosyal harcamalar; yaşlılık, sağlık ve işsizlik sigortası gibi sosyal güvenlik kurumları aracılığıyla sunulan hizmetler ile eğitim, sağlık, konut politikaları, engelli ve yaşlı bakım hizmetleri ve düşük gelirli kesimlere yönelik ayni ya da nakdi yardımları kapsayan sosyal hizmet harcamalarının bütününü ifade etmektedir (Özdemir, 2005: 154). Kamu harcamalarının sosyal harcama kapsamında değerlendirilmesinde çeşitli ölçütler dikkate alınmaktadır (Erdoğdu ve Yenigün, 2008: 12): Bunlardan ilki, gerçekleştirilen harcamanın toplum üzerinde meydana getirdiği dışsallık* düzeyidir. İkinci ölçüt, harcamanın erdemli mal ve hizmet niteliği taşıyıp taşımadığıyla ilişkilidir. Erdemli mallar ve hizmetler, yalnızca bireysel fayda sağlamamakta; aynı zamanda yüksek düzeyde olumlu dışsallık oluşturarak toplumsal refahın artmasına katkıda bulunmaktadır. Bu nedenle toplumun genel yararını gözeten söz konusu harcamalar sosyal içerikli kamu harcamaları arasında değerlendirilmektedir. Özellikle yetimlere, gazilere, engellilere, yaşlılara ve ekonomik açıdan dezavantajlı gruplara yönelik kamu harcamaları bu kapsamda ele alınmaktadır. Üçüncü ölçüt ise ilgili kamu harcamasından yararlanan toplumsal kesimin genişliği olarak ifade edilmektedir.

OECD (2025)'e göre sosyal harcamalar; devlet tarafından bireylere yönelik gerçekleştirilen nakit transferlerini, mal ve hizmetlerin ayni biçimde sunulmasını ve sosyal amaçlı vergi indirimlerini kapsamaktadır. Bu yardımlar; düşük gelirli haneler, yaşlılar, engelliler, hastalar, işsizler ve gençler gibi dezavantajlı gruplara yöneltilebilmektedir. Bir kamu harcamasının "sosyal harcama" olarak değerlendirilebilmesi için, söz konusu programların haneler arasında kaynak yeniden dağılımı işlevi taşıması gerekmektedir. Sosyal harcamalar; sosyal güvenlik fonları dâhil olmak üzere merkezi, bölgesel ve yerel yönetimler tarafından yapılan harcamaları içermekte, kamu kesimi dışında gerçekleştirilen sosyal yardımlar ise özel transfer harcamaları kapsamında değerlendirilmektedir. Bununla birlikte, haneler arasında gerçekleştirilen özel transferler sosyal harcama olarak kabul edilmemektedir. Net toplam sosyal harcama ise hem kamusal hem de özel sosyal harcamaları kapsamakta; ayrıca doğrudan ve dolaylı vergiler ile sosyal amaçlı vergi indirimlerinin etkisi de bu hesaplamaya dâhil edilmektedir. İlgili gösterge, gayrisafi yurt içi hasılanın (GSYİH) yüzdesi ya da kişi başına düşen ABD doları cinsinden ölçülmektedir.

Dünya Bankası (2025a; 2025b) ise sosyal harcamaları geniş ve dar kapsamlı olmak üzere iki farklı çerçevede ele almaktadır. Geniş anlamda sosyal harcamalar; eğitim, sağlık, sosyal hizmetler, sosyal güvenlik ve sosyal yardım harcamalarını kapsamaktadır. Dar anlamda ise Dünya Bankası, sosyal harcamaların bir boyutu olarak "sosyal koruma" kavramını kullanmaktadır. Bu bağlamda sosyal yardım ya da sosyal güvenlik ağı programları; çoğunlukla yoksul ve kırılgan gruplara yönelik nakdi veya ayni transferlerden oluşmaktadır. Bazı programlar kronik yoksulluğun azaltılması ve fırsat eşitliğinin

* Dışsallık kavramı, bir ekonomik birimin gerçekleştirdiği üretim ya da tüketim faaliyetlerinin, başka ekonomik birimler üzerinde ortaya çıkardığı olumlu veya olumsuz etkileri ifade etmektedir. Ekonomik literatürde dışsallıklar genellikle pozitif ve negatif dışsallık olmak üzere iki ayrı kategoride ele alınmaktadır. Bir ekonomik faaliyetin diğer birey veya ekonomik birimlerin fayda düzeyini artırıcı etkiler meydana getirmesi pozitif dışsallık olarak tanımlanırken, söz konusu faaliyetlerin refah veya fayda düzeyini azaltıcı sonuçlar doğurması ise negatif dışsallık olarak ifade edilmektedir.

sağlanmasına odaklanırken, bazıları ise haneleri ekonomik ve sosyal şokların yaratabileceği uzun vadeli olumsuz etkilerden korumayı amaçlamaktadır. Sosyal refah programları olarak da ifade edilen bu uygulamalar; koşullu ve koşulsuz nakit transferleri, okul beslenme programları, hedefe yönelik gıda yardımları ile ücret muafiyetleri ve gıda kuponları gibi nakit benzeri destekleri içermektedir. Ayrıca sosyal koruma harcamaları; ayni yardımlar, emeklilik ödemeleri, okul beslenme programları ve diğer sosyal yardım uygulamalarını da kapsamaktadır. Yaşlılar ve engellilere yönelik emeklilik programları ise sosyal sigorta harcamaları içerisinde değerlendirilmektedir.

Sosyal belediyeciliğin uygulamada somut yansıması olan sosyal bütçe incelenirken, yerel yönetimlerde bütçe harcamalarının fonksiyonel sınıflandırmanın Fkod-3 dağılımına göre sağlık, eğitim ve sosyal hizmetler kapsamında ele alınması gerekmektedir (Tablo 1).

Tablo 1: *Yerel Yönetimlerde Fonksiyonel Sınıflandırmaya Göre Sosyal Harcamalar*

FONKSİYONEL SINIFLANDIRMA (F-KOD3)
VII-SAĞLIK HİZMETLERİ
-Tıbbi ürünler, cihaz ve ekipmanlara ilişkin işler ve hizmetler
-Ayakta yürütülen tedavi hizmetleri
-Hastane işleri ve hizmetleri
-Halk sağlığı hizmetleri
-Sağlık hizmetlerine ilişkin araştırma ve geliştirme hizmetleri
-Sınıflandırmaya girmeyen sağlık hizmetleri
XI-EĞİTİM HİZMETLERİ
-Okul öncesi ve ilköğretim hizmetleri
-Ortaöğretim hizmetleri
-Yükseköğretim hizmetleri
-Seviyeye göre sınıflandırılamayan eğitim hizmetleri
-Eğitime yardımcı hizmetler
-Eğitime ilişkin araştırma ve geliştirme hizmetleri
-Sınıflandırmaya girmeyen eğitim hizmetleri
X-SOSYAL GÜVENLİK VE SOSYAL YARDIM HİZMETLERİ
-Hastalık ve malullük yardım hizmetleri
-Yaşlılık yardımı hizmetleri
-Aile ve çocuk yardımı hizmetleri
-İşsizlik yardımı hizmetleri
-İskân yardımı hizmetleri
-Sosyal güvenliği bulunmayanlara sağlanan hizmetler
-Sınıflandırmaya girmeyen sosyal güvenlik ve sosyal yardım hizmetleri

Kaynak: (Şeker, 2011: 30).

Tablo 1'de görüldüğü üzere, yerel yönetimlerde bütçe harcamalarının fonksiyonel sınıflandırmanın Fkod-3 dağılımına göre incelenmesi; sağlık, eğitim ve sosyal hizmetler kapsamında, yukarıda gösterilen ayrıntılı kalemlerde fikir sahibi olunmasına olanak sağlamaktadır. Bu sınıflandırmada yer alan veriler, yerel yönetimlerde sosyal harcamaların hesaplanabilmesi için önem arz etmektedir.

Araştırmanın Yöntemi

Burdur Belediyesi'nin sosyal belediyecilik uygulamalarına ve sosyal harcamalarına ilişkin akademik çalışmaların yetersizliği nedeniyle literatüre bu alanda bir katkı sunulması amaçlanmış ve çalışmada Burdur Belediyesi örnek belediye olarak seçilmiştir. Araştırmada hem nitel hem de nicel veri toplama ve analiz tekniklerinden yararlanılmış ve sosyal belediyecilik uygulamalarının yerel düzeydeki görünümünü ortaya koymak amacıyla karma araştırma yöntemi (mixed-method) kullanılmıştır

Çalışmanın nicel boyutunda, Burdur Belediyesi'nin 2019–2024 yıllarına ait bütçe verileri, faaliyet raporları ve performans programları incelenmiştir. Burdur Belediyesi internet sitesinde hem faaliyet raporları ve performans programlarına hem de fonksiyonel bazda bütçe gider rakamlarına 2019 yılı öncesinde ulaşılamadığı için araştırma 2019 yılından itibaren başlatılmıştır. Çalışmada 2019–2024 yıllarına ait fonksiyonel bütçe verileri Burdur Belediyesi'nden elde edilmiş ve belediyenin sosyal harcamaları; fonksiyonel sınıflandırmaya göre "iskân ve toplum refahı hizmetleri", "sağlık hizmetleri", "dinlenme, din ve kültür hizmetleri" ile "sosyal güvenlik ve sosyal yardım hizmetleri" başlıkları altında analiz edilmiştir. Elde edilen veriler betimsel istatistiksel analiz yöntemi ile değerlendirilmiş; sosyal harcamaların toplam bütçe içindeki payı ve yıllar itibariyle değişimi ortaya konulmuştur.

Çalışmanın nitel boyutunda ise doküman analizi yöntemi kullanılmıştır. Bu kapsamda Burdur Belediyesi'nin faaliyet raporları, resmi internet sitesi ve ilgili kurumsal belgeler incelenmiş; sosyal belediyecilik uygulamaları içerik analizi yoluyla sınıflandırılmıştır. Ayrıca çalışmada elde edilen bulguların karşılaştırmalı olarak değerlendirilebilmesi amacıyla, Burdur Belediyesi'nin sosyal harcamaları, büyükşehir dışı il belediyelerinin ortalama sosyal harcamaları ile kıyaslanmıştır. Bu yönüyle çalışma, tek örnek olay (case study) desenine dayanan ve yerel düzeyde derinlemesine analiz sunan bir araştırma niteliği taşımaktadır.

Sosyal Belediyecilik Uygulamaları

Burdur Belediyesi Stratejik Planı'nda (2000-2024), Burdur Belediyesi'nin misyonu "Halkımızdan aldığımız yetki ve güçle sağlıklı, huzurlu, barışçıl, kaliteli ve yaşanır bir kent olma" şeklinde belirtilirken; vizyonu "İlkçağlardan günümüze kadar gelen Burdur'un mirasını daha da geliştirerek; Bölgesinde, ülkesinde en iyi ve kaliteli hizmet veren çok renkli bir Belediye olmak" şeklinde açıklanmıştır. Burdur Belediyesinin temel değerleri; katılım, verimlilik, hesap verebilirlik, kalite, şeffaflık, adalet, çevreye duyarlılık, güven ve liderliktir (Burdur Belediyesi Stratejik Planı (2000-2024), 2019: 100). Burdur Belediyesi, stratejik amaçları içinde yer alan "sosyal alanda yapılacak projelerle birlikte her açıdan halkımızın yanında olmak" ilkesiyle birlikte aileye önem veren, destek sağlayan bir kurum olmaya ve sosyal alanda hizmet üretmeye devam etmektedir (Burdur Belediyesi Stratejik Planı (2000-2024), 2019: 12). Bu çerçevede Burdur Belediyesi 5393 Sayılı Belediye Kanunu'nun verdiği yetkilerle sosyal belediyecilik faaliyetleri kapsamında ihtiyaç sahibi vatandaşlara gıda, giyim ve yakacak yardımları ile çeşitli sosyal hizmetler ve kültürel faaliyetlerde bulunmaktadır.

Burdur Belediye Başkanlığı 2024 yılı Faaliyet Raporu'nda (2025a: 32), sosyal belediyeciliğin gerçekleştirilmesine yönelik amaç ve politika öncelikleri şu şekilde belirlenmiştir:

➢ Amaç

Amaç, belediyenin görev, yetki ve sorumlulukları çerçevesinde; sosyal hizmetler, sağlık, çevre, kültür, eğitim, sanat ve spor alanlarında sosyal sorumluluk bilinciyle projeler geliştirmek ve bu alanlarda yürütülecek faaliyetler aracılığıyla sosyal belediyecilik anlayışını güçlendirmektir.

Belediyeler, vatandaşa en yakın kamu yönetimi birimleri olarak yalnızca imar, iskân, çevre, sağlık ve altyapı hizmetleri sunmakla sınırlı kalmamakta; aynı zamanda toplumsal refahın artırılmasına yönelik sosyal politika uygulamalarında da aktif rol üstlenmektedir. Bu doğrultuda belediyenin, kurumsal sosyal sorumluluk anlayışı çerçevesinde toplumsal değerlerin korunmasına katkı sağlaması, yoksullukla mücadeleye yönelik etkin politikalar geliştirmesi, hemşerilerin sosyal, kültürel ve ekonomik açıdan kendilerini geliştirebilecekleri faaliyetleri desteklemesi ve dezavantajlı grupların (engelliler, yaşlılar, işsizler, kadınlar, çocuklar ve kimsesizler) insan onuruna yakışır bir yaşam sürmelerine yönelik hizmetler sunması hedeflenmektedir.

Ayrıca sağlıklı, mutlu ve toplumsal duyarlılığı yüksek bireylerin yetiştirilmesine katkı sağlamak amacıyla; zararlı alışkanlıklar ile suça ve şiddete yönelme risklerine karşı önleyici nitelikte eğitim ve bilgilendirme faaliyetlerinin yürütülmesi ve bu kapsamda ilgili kamu kurumları, sivil toplum kuruluşları ve diğer paydaşlarla iş birliği mekanizmalarının geliştirilmesi amaçlanmaktadır.

➢ Politika Öncelikleri

Bu amaç doğrultusunda belediyenin sosyal belediyecilik alanındaki politika öncelikleri aşağıda belirtilmiştir:

- Eğitimli ve meslek sahibi bireylerin yetiştirilmesine yönelik faaliyet ve projelere katkı sağlanması,
- Zararlı alışkanlıklar ile suça ve şiddete yönelme risklerine karşı bilinçlendirme, eğitim ve önleyici çalışmaların yürütülmesi,
- Yoksullukla mücadeleye yönelik sosyal yardım ve sosyal hizmet uygulamalarının geliştirilmesi,
- Engelli bireylerin yaşam kalitesini artırmaya yönelik erişilebilirlik ve destekleyici tedbirlerin hayata geçirilmesi,
- Toplumdaki dezavantajlı kesimlere yönelik sosyal destek mekanizmalarının güçlendirilmesi,
- Yaşlı bireylerin barınma, bakım ve sosyal ihtiyaçlarının karşılanmasına yönelik huzurevlerinin açılması ve mevcut hizmetlerin geliştirilmesi,

- Kadınların şiddete karşı korunmasına yönelik önleyici ve koruyucu hizmetlerin sunulması ve bu kapsamda kadın sığınma evlerinin oluşturulması,
- Engelli bireylerin istihdam edilebilirliğini artırmaya yönelik mesleki eğitim ve istihdam desteklerinin sağlanması,
- Sosyal politika alanında faaliyet gösteren kamu kurumları, yerel yönetimler, sivil toplum kuruluşları ve diğer paydaşlarla iş birliğinin güçlendirilmesi ve ortak projelerin desteklenmesi.

Burdur Belediyesi Burdur ili Merkez ilçesinde yaptığı çeşitli uygulamalarla vatandaşlarına sosyal belediyecilik yardım ve hizmetleri sunmaktadır. Burdur Belediyesi bu yardım ve hizmetleri, Kültür ve Sosyal İşler Müdürlüğü ve Sosyal Yardım İşleri Müdürlüğü bünyesinde yapmaktadır. Burdur Belediyesi'nin sosyal yardım ve hizmetlere yönelik organizasyon yapısı, temel sosyal hizmetleri sunmak için mevzuata uygun ve işlevseldir. Burdur Belediyesi'nin sosyal belediyecilik kapsamında vermiş olduğu yardım ve hizmetler üç başlık altında derlenmiştir:

Sosyal yardımlar

Burdur Belediye Başkanlığı 2024 Faaliyet Raporu'na (2025a: 25) göre sosyal yardımlar; Dezavantajlı Toplum Kesimlerini Destekleme Hizmetleri, Sosyal Tesis Yapımı ve İşletmesi Hizmetleri, Kamu Kurumaları ve Diğer Paydaşlarla Koordinasyon Sağlanması Hizmetleri ve Gönüllü Yardımlarının Koordinasyonu Hizmetleri çerçevesinde yerine getirilmektedir.

Burdur Belediyesi'nin 2020-2023 yılları arasında yayınlamış olduğu Faaliyet Raporları'na göre gerçekleştirilen ayni ve maddi yardımlar şu şekildedir (Burdur Belediye Başkanlığı, 2021a; Burdur Belediye Başkanlığı, 2022a; Burdur Belediye Başkanlığı, 2023a; Burdur Belediye Başkanlığı, 2024a):

2000 yılında; öğrencilerin online eğitimde faydalanması için 108 adet tablet dağıtımı, 250.000 adet maske üretimi ve pazar yeri, esnaf, resmi kurum ve kuruluşlara dağıtımı, 3000 adet gıda paketinin ihtiyaç sahiplerine dağıtımı, camilerde cuma namazlarının kılınabilmesi için 10.000 adet tek kullanımlık seccadenin her hafta camilerde dağıtımı, 65 yaş üzeri ve 15 yaş altı evde kalan durumunda olan vatandaşlara doğum günü pastası temini, 3 Nisan Ulusal Egemenlik ve Çocuk Bayramı'nı evde kutlamak zorunda kalan çocuklara kutlama paketi dağıtımı, 1000 aileye kömür ve odun dağıtımı yapılmıştır.

2021 yılında; 1000 aileye gıda yardımı, 1500 cenaze evine pide ve ayran desteği, 3000 aileye odun ve kömür dağıtımı, 800 öğrenciye ulaşım desteği, her hafta salı günleri Salı Pazarında sıcak çorba dağıtımı, kandillerde kandil simidi dağıtımı yapılmıştır.

2022 yılında; 3000 aileye odun ve kömür dağıtımı, 1000 aileye gıda yardımı, 1700 cenaze evine pide ve ayran desteği, 700 öğrenciye ulaşım desteği sağlanmıştır.

2023 yılında; 2700 aileye odun ve kömür dağıtımı, 1000 aileye gıda yardımı, 800 öğrenciye ulaşım desteği, Ramazan ayı ilk haftası depremzede öğrenciler için aş evi hizmeti, Ramazan ayı içerisinde 1500 aileye gıda yardım çeki, Ramazan ayı içerisinde zor durumda olan 35 aileye kömür ve 43 aileye odun yardımı (normal dağıtıma ek olarak),

belediyenin yardım toplama merkezine gelen depremzede vatandaşlara kıyafet ve gıda yardımı yapılmıştır.

2020-2025 yılları arasında Burdur Belediyesinin yıllık olarak yayınlamış olduğu Performans Programları'nda sosyal yardımlar için belirlediği kaynak ihtiyaçlarına bakıldığında ise (Burdur Belediye Başkanlığı, 2020b; Burdur Belediye Başkanlığı, 2021b; Burdur Belediye Başkanlığı, 2022b; Burdur Belediye Başkanlığı, 2023b; Burdur Belediye Başkanlığı, 2024b; Burdur Belediye Başkanlığı, 2025b); 2020 yılında, ihtiyaç sahiplerinin belirlenmesi ve destek verilmesi için 350.000₺ olan kaynak ihtiyacı her yıl artış göstererek 2025 yılında 5.500.000₺ olarak belirlenmiştir. 2020 yılında ihtiyaç sahiplerine yakacak yardımlarının yapılması için 600.000₺ olarak belirlenen kaynak ihtiyacı ise, 2025 yılında 7.000.000₺'ye yükselmiştir. Hem ihtiyaç sahiplerine verilmesi amaçlanan destekler hem de yakacak yardımlarında yüksek artış hedeflemeleri ve kaynak ihtiyacı, Performans Programları'nda dikkati çekmektedir.

Sosyal Yardım alanında önemli bir uygulama da "Burdur Belediyesi Gönülden Gönüle Uygulaması"dır. Burdur Belediyesinin hayata geçirdiği "Gönülden Gönüle Uygulaması", ihtiyaç sahiplerinin ve yardım etmek isteyenlerin buluşturulduğu bir akıllı telefon uygulamasıdır. Uygulama kapsamında gıda, giyecek, yakacak gibi temel ihtiyaçların bağışlanabildiği ve ihtiyaç sahiplerinin ihtiyaçlarını giderebildiği, Burdur Belediyesi'nin ise aracı kurum olduğu bir akıllı telefon uygulamasıdır.

Sosyal hizmetler

Burdur Belediyesinin sosyal hizmetler kapsamında hayata geçirdiği uygulamalar aşağıda belirtilmiştir (Burdur Belediye Başkanlığı, 2024a; Burdur Belediye Başkanlığı, 2025a; Adınısever, 2024; Dursun, 2021):

Nermin Hanım Kreş ve Gündüz Bakımevi: 2023 yılında hizmete giren Nermin Hanım Kreş ve Gündüz Bakım evi, 3-6 yaş aralığında okul öncesi çocuklar için hizmet vermektedir. MEB Okul Öncesi Eğitim Genel Müdürlüğünün hazırlamış olduğu programlara esas olarak hazırlanan eğitim programı uygulanmaktadır.

Afet Fikret Şavklı Kreş ve Gündüz Bakımevi: 2024 yılında hizmete giren Afet Fikret Şavklı Kreş ve Gündüz Bakımevi, 3-4 yaş grubu okul öncesi çocuklar için hizmet vermektedir. MEB Okul Öncesi Eğitim Genel Müdürlüğünün hazırlamış olduğu programlara esas olarak hazırlanan eğitim programı uygulanmaktadır.

Mine Hanım Özel Eğitim ve Rehabilitasyon Merkezi: 2024 yılında hizmete giren Mine Hanım Özel Eğitim ve Rehabilitasyon Merkezi, gündüz bakım ve eğitim hizmetleriyle engelli bireyler ve ailelerine destek olmak amacıyla hizmete başlamıştır.

Berberoğlu Vakfı Huzurevi: 1996 yılında hizmete giren Berberoğlu Vakfı Huzurevi 60 yaşın üzerindeki kişilere hizmet vermektedir. Huzurevi bünyesinde 1 sosyal hizmetler uzmanı görev yapmaktadır.

Kent Lokantaları: Uygun fiyatlı ve sağlıklı yemeklere erişimi kolaylaştırmak amacıyla 2024 yılında hizmete girmiştir. İki şubesiyle vatandaşlara ekonomik ve besleyici yemekler sunarak, gıda israfını önlemek ve yerel üreticileri desteklemek misyonunu benimsemiştir.

Emekli Kafe ve Berber Salonu: 2025 yılında hizmete başlayan tesis, 65 yaş ve üzeri vatandaşlara özel uygun fiyatlı yiyecek içecek hizmeti ve ücretsiz berber hizmeti vermektedir.

Kent Tanıtım Evi ve Kütüphanesi: Bünyesinde 5.884 adet kitap ve 5 adet bilgisayarla vatandaşların kitaba erişimini kolaylaştırmak ve öğrenciler için çalışma alanı sağlamak amacıyla 2021 yılından beri hizmet vermektedir.

Burdur Belediyesi Engelsiz Kafe ve Engelli Danışma Merkezi: Burdur Belediyesi ve Burdur Kent Konseyi'nin ortak çalışmasıyla 2022 yılında hizmete başlamıştır. Engelli bireyler ve aileleri için güvenli bir ortam, sosyalleşme ve danışmanlık faaliyetleri yürütmektedir.

Burdur Belediyesi Cym Fit: 2025 yılında hizmete sunulan Cym Fit vatandaşların sportif faaliyetlere erişimini kolaylaştırmayı amaçlamaktadır. Bünyesinde fitness salonunun yanı sıra step aerobik, pilates, yoga ve reformer kursları bulundurmaktadır.

Burdur Belediyesi Halk Ekmek: Vatandaşların uygun fiyatlı ekmek alışverişi yapabilmesi amacıyla faaliyete geçirilen halk ekmek uygulaması 2024 yılında faaliyete geçmiştir.

Kültür, eğitim, sanat ve spor faaliyetleri

Burdur Belediyesi resmi ve dini bayram etkinlikleri, çocuklar için yaz kursları ve yetişkinler için turnuvalar gerçekleştirmektedir. Burdur Belediyesi'nin sosyal belediyecilik faaliyetlerinde yoğunlaştığı kısım burasıdır. Faaliyetler kültür ve sanat faaliyetleri ile eğitim ve spor faaliyetleri olarak iki başlıkta irdelenmiştir.

Kültür ve sanat faaliyetleri

Burdur Belediyesi Karne Hediyesi: 2024-2025 eğitim ve öğretim yılının yarıyıl tatilinde belediye öğrencilere çeşitli oyun, el işi faaliyetleri ve iki tiyatro gösterimiyle öğrencilere yönelik bir etkinlik düzenlemiştir.

Ustalara Saygı Konseri: Antalya Üstün Kent Orkestrası ve Kemer Belediyesi Gençlik Orkestrası'nın katılımıyla Ferdi Tayfur, Barış Manço, Erkin Koray ve Aşık Veysel gibi merhum sanatçılarımızın eserlerinin dinletildiği bir konser düzenlemiştir.

Gönül Sofrası: Ramazan Bayramı dolayısıyla Gönül Sofrası adı altında iftar yemekleri vatandaşların hizmetine sunulmuştur.

Ramazan Etkinlikleri: Kum sanatı, semazen, sihirbaz, hokkabaz ve jonglör, Hacivat-Karagöz gösterileri ve tasavvuf musikisi konseri etkinlikleri gerçekleştirmiştir.

Hoş geldin ATAM: 6 Mart Mustafa Kemal Atatürk'ün Burdur'a ziyaretinin 95. Yıldönümü kapsamında sanatçı Haluk Levent'in katılımıyla halk konseri gerçekleştirmiştir.

Tiyatro Gösterisi: Ankara Sanat Tiyatrosu, yazar Dario Fo'nun eseri Bir Anarşistin Kaza Sonucu Ölümü adlı eseri sahnelenmiştir.

Kültür Sanat ve Alışveriş Festivali: 23-27 Nisan tarihleri arasında çeşitli sanatçıların katılımıyla halk konserleri düzenlenmiştir.

Yeşilçam Rapsodisi: Burdur Belediyesi Türk Sanat Müziği Topluluğu tarafından Yeşilçam filmleriyle özdeşleşmiş eserlerin dinletildiği bir konser düzenlenmiştir.

23 Nisan Çocuk Şenliği: 23 Nisan Ulusal Egemenlik ve Çocuk Bayramı dolayısıyla çocuklarımız için çeşitli etkinlikler düzenlenmiştir.

Hıdırellez Şenliği: Hıdırellez Bayramı dolayısıyla çeşitli etkinlikler düzenlenmiştir.

Engelsiz Şenliği: 10-16 Mayıs Engelliler Haftası dolayısıyla engelli çocuklar için çeşitli etkinlikler ve yarışmaların bulunduğu bir etkinlik düzenlenmiştir

19 Mayıs Gençlik Festivali: 19 Mayıs Atatürk'ü Anma, Gençlik ve Spor Bayramı dolasıyla vatandaşların katıldığı şarkı yarışması düzenlenmiş; çeşitli sanatçıların katılımıyla halk konserleri düzenlenmiştir.

Türk Halk Müziği Konseri: Burdur Belediyesi Türk Halk Müziği Topluluğu tarafından Türk Halk Müziği konseri gerçekleştirilmiştir.

Spor ve eğitim faaliyetleri

19 Mayıs Turnuvaları: 19 Mayıs Atatürk'ü Anma Gençlik ve Spor Bayramı kapsamında voleybol ve tek pota basketbol turnuvaları düzenlenmiştir.

Sokakta Basketbol: Yaz tatili boyunca, Burdur ilinin Merkez ilçesindeki bütün mahallelerde 4-12 yaş arasındaki çocuklar için basketbol eğitmenleri eşliğinde basketbol kursları gerçekleştirilecektir.

Yaz Sanat Kursları: 7-14 yaş grubundaki çocuklar için; seramik, resim, yaratıcı drama, halk oyunları, ritim, bağlama, gitar ve robotik kodlama kursları gerçekleştirilecektir.

Yaz Spor Kursları: 7-14 yaş grubundaki çocuklar için; futbol, basketbol, voleybol, tenis, judo, zumba, jimnastik ve satranç kursları gerçekleştirilecektir.

Sanat Kursları: Burdur Belediyesi El Sanatları Merkezi'nde; seramik, bağlama, çocuk korosu, ritim, Türk sanat müziği korosu, Türk halk müziği korosu, tiyatro, drama, modern danslar ve halk oyunları kursları verilmektedir.

Burdur Belediyesi Bütçesi ve Sosyal Harcamaları

Çalışmada Burdur Belediyesi'nin bütçesini oluşturan gelir ve gider rakamları ele alınmış, sonrasında Burdur Belediyesi'nden elde edilen fonksiyonel sınıflandırmaya göre bütçe giderleri ve sosyal harcamaları incelenmiştir.

Burdur Belediyesi bütçesini oluşturan gelir ve gider rakamları Tablo 2'de görülmektedir. Tablo 2'ye baktığımızda, 2019 yılında açık veren bütçenin, 2020 yılı ve sonrasında fazla vermeye başladığı ve 2023 yılında en yüksek bütçe fazlasına ulaştığı görülmektedir. Bu artış, özellikle Burdur Belediyesi'nin dinlenme, din ve kültür hizmetleri, iskan ve toplum refahı hizmetleri, sağlık hizmetleri ve sosyal yardım hizmetleri gibi sosyal harcama kalemlerinde meydana gelen artışlardan kaynaklanmıştır. 2024 yılında ise, 2023 yılına göre bütçe harcamaları iki kat fazla artarken, bütçe gelirleri aynı oranda artış gösterememiş ve bütçe yaklaşık 116 milyon TL açık vermiştir.

Tablo 2: *Burdur Belediyesi Bütçesi*

	GELİR (TL)	GİDER (TL)	BÜTÇE AÇIK/FAZLA (TL)
2019	103.119.418,30	109.032.737,07	-5.913.318,77
2020	125.748.281,19	110.028.549,96	15.719.731,23
2021	203.805.109,21	198.753.892,86	5.051.216,35
2022	316.604.747,72	277.487.179,64	39.117.568,08
2023	778.542.494,61	512.474.957,81	266.067.536,80
2024	1.075.636.589,57	1.192.370.494,85	-116.733.905,28

Kaynak: (Burdur Belediye Başkanlığı, 2020a; Burdur Belediye Başkanlığı, 2021a; Burdur Belediye Başkanlığı, 2022a; Burdur Belediye Başkanlığı, 2023a; Burdur Belediye Başkanlığı, 2024a; Burdur Belediye Başkanlığı, 2025a).

Burdur Belediyesi'nin 2024 yılı bütçesinde gerçekleşen bütçe açığının temel nedenleri; yüksek enflasyon nedeniyle artan mal ve hizmet alım maliyetleri, personel giderlerindeki artışlar ve içme suyu altyapısı gibi büyük ölçekli altyapı yatırımlarının getirdiği finansman yükü olarak öne çıkmaktadır (Girişim, 2023). Burdur Belediyesi, 2024 performans programı kapsamında mali disiplini kontrol altına almayı hedeflemiş olsa da maliyet artışları bütçe dengesini zorlamıştır (Burdur Belediye Başkanlığı, 2024b).

Tablo 3'de ise Burdur Belediyesi harcamalarının fonksiyonel sınıflandırılması görülmektedir. Burdur Belediyesi'nin toplam harcamaları içinde en yüksek pay genel kamu hizmetlerine aittir. Harcama payları açısından genel kamu hizmetlerini, iskân ve toplum refahı hizmetleri izlemektedir. En düşük paylar ise, sosyal güvenlik ve sosyal yardım hizmetleri ile sağlık hizmetlerine aittir. Ancak son yıllarda sosyal güvenlik ve sosyal yardım hizmetlerindeki artış dikkat çekicidir.

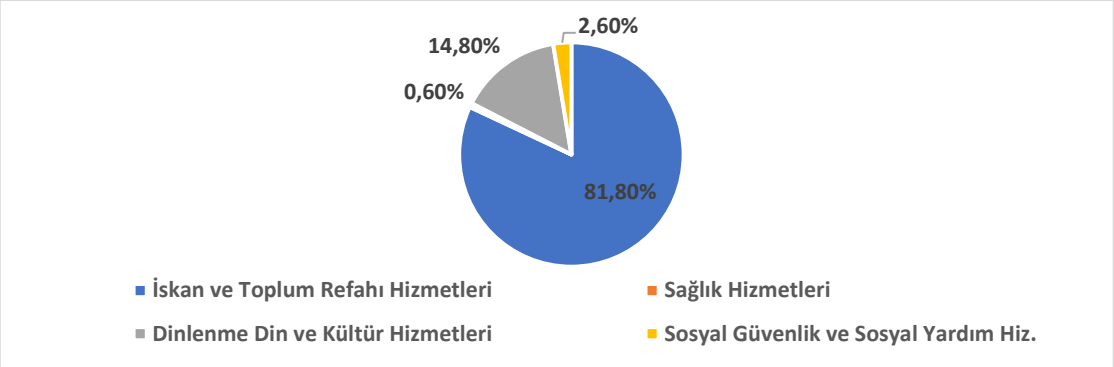
Tablo 3: *Burdur Belediyesi Harcamalarının Fonksiyonel Sınıflandırılması (2019-2024) (Bin TL)*

	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Genel Kamu Hizmetleri	50.400	57.322	79.334	105.136	320.123	830.239
Kamu Düzeni ve Güvenlik	5.632	5.808	6.536	12.657	21.712	45.922
Ekonomik İşler ve Hizmetler	6.818	6.123	15.039	31.463	50.196	90.568
Çevre Koruma Hizmetleri	1.735	2.022	2.359	4.492	21.424	32.788
İskân ve Toplum Refahı Hizmetleri (1)	22.363	22.171	22.866	72.433	82.800	199.559
Sağlık Hizmetleri (2)	174	199	236	386	784	1.554
Dinlenme Din ve Kültür Hizmetleri (3)	4.585	3.058	3.670	6.661	13.843	36.272

Sosyal Güvenlik ve Sosyal Yardım Hizmetleri (4)	448	472	535	961	3.632	6.550
Toplam	92.157	97.875	130.589	279.188	514.515	1.223.452
Sosyal Harcamalar Toplamı (1+2+3+4)	27.570	25.900	27.307	80.441	101.059	243.935

Kaynak: (Burdur Belediyesi, 2025).

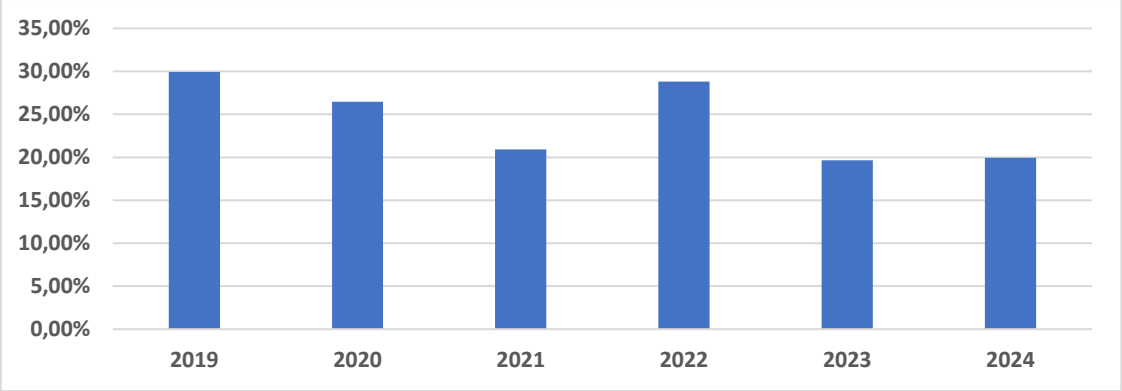
Çalışmamızda harcamaların fonksiyonel sınıflandırmasına göre; "İskan ve Toplum Refahı Hizmetleri", "Sağlık Hizmetleri", "Dinlenme, Din ve Kültür Hizmetleri" ile "Sosyal Güvenlik ve Sosyal Yardım Hizmetleri" Burdur Belediyesi'nin sosyal harcama kalemleri olarak belirlenmiştir. Burdur Belediyesi sosyal harcamalarının fonksiyonel bazda dağılımı aşağıda Şekil 1'de görülmektedir. Buna göre 2024 yılında en büyük pay, %81,8 oranıyla iskan ve toplum refahı hizmetlerine aittir. İkinci sırada %14,8 pay ile dinlenme, din ve kültür hizmetleri gelmektedir. Diğer sosyal harcama kalemlerinin oranları ise düşük düzeydedir. Sosyal güvenlik ve sosyal yardım hizmetleri %2,6 pay alırken, sağlık hizmetlerinin payı %0,6 olarak gerçekleşmiştir.

Şekil 1: *Burdur Belediyesi Sosyal Harcamalarının Fonksiyonel Bazda Dağılımı, 2024*

Kaynak: (Burdur Belediyesi, 2025).

Çalışmamızda Tablo 3'teki fonksiyonel harcama kalemlerinden; iskan ve toplum refahı hizmetleri, sağlık hizmetleri, dinlenme din ve kültür hizmetleri ile sosyal güvenlik ve sosyal yardım hizmetleri Burdur Belediyesi'nin sosyal harcama kalemleri olarak belirlenmiş ve bu kalemlerin toplamı Burdur Belediyesi'nin sosyal harcamaları olarak ele alınmıştır. Aşağıdaki Şekil 2'de yıllar itibariyle Burdur Belediyesi'nin sosyal harcama toplamının toplam bütçe içindeki payları görülmektedir.

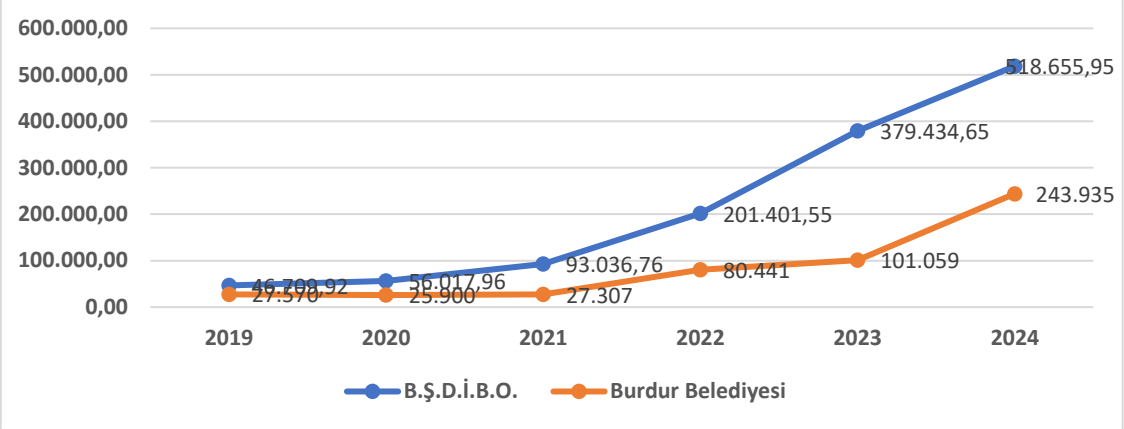

Şekil 2: *Burdur Belediyesi Sosyal Harcamaları/Toplam Harcamaları (%) (2019-2024)*

Kaynak: (Burdur Belediyesi, 2025).

Burdur Belediyesi sosyal harcamaları 2019 yılından 2022 yılına kadar azalma eğilimi içinde olmuştur. Özellikle belediyenin 2021 yılındaki sosyal harcamaları 2020 yılına kıyasla önemli ölçüde azalmıştır. Bu durum, belediyenin bütçe uygulamalarında mali disiplinin ön planda tutulduğunu ve harcamaların gelir gerçekleşmelerine göre sınırlandırıldığını göstermektedir. Gelirlerin daralması, sosyal alanlara ayrılabilecek kaynakları kısıtlayabilmektedir. Sosyal harcamalar, belediye bütçesi içerisinde zorunlu olmayan ve esnek nitelikteki giderler arasında yer aldığı için, gelirlerdeki dalgalanmalara karşı ilk kısıtlanan kalemler olmaktadır. Öte yandan, 2021 yılı COVID-19 pandemisinin etkilerinin devam ettiği bir dönemdir. Bu süreçte belediyeler, temel hizmetlerin sürdürülebilirliğini sağlamak amacıyla önceliklerini yeniden belirlemiş, altyapı, temizlik, sağlıkla ilişkili hizmetler ve zorunlu giderlere ağırlık vermiştir. Bu yeniden önceliklendirme süreci, sosyal yardım ve destek faaliyetlerine ayrılan kaynakların azalmasına yol açmıştır.

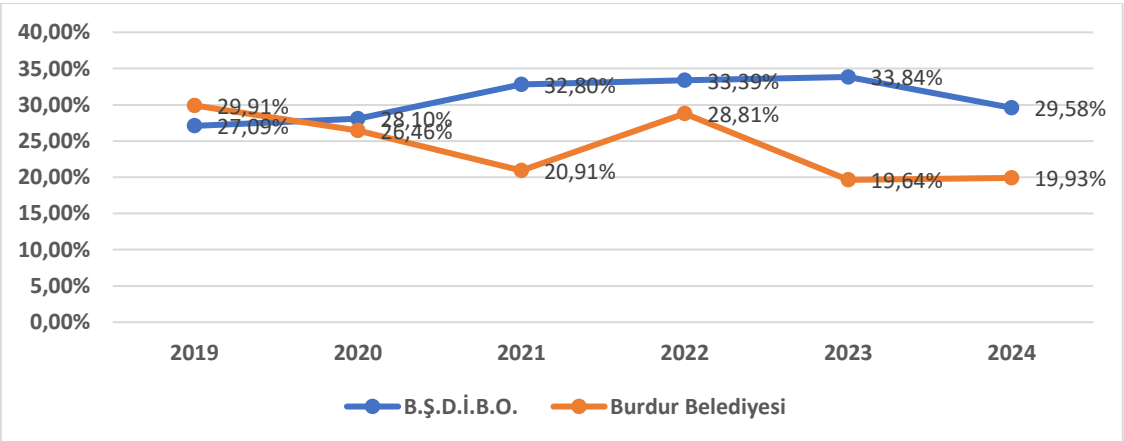
2022 yılında Burdur Belediyesi sosyal harcama/toplam harcama oranının tekrar arttığı ancak son yıllarda bu oranın tekrar düşme eğilimi içinde olduğu gözlenmektedir. Bunun sebebi ülke genelinde hem merkezi yönetim hem de yerel yönetimlerde uygulanan tasarruf tedbirleridir. Ayrıca Burdur Belediyesi, bütçe gelirleri ile giderleri arasındaki dengenin korunmasına önem vermekte ve bu sebeple genellikle gelirlerine göre harcamalarını belirlemektedir. Bu kapsamda, toplam harcamalarında özelde ise sosyal harcamalarında oluşabilecek azalma, mali sürdürülebilirliği sağlamak amacıyla alınan bilinçli bir bütçe yönetimi kararı olarak değerlendirilebilir.

Şekil 3: *Büyükşehir Dışı İl Belediyelerinin Ortalama Sosyal Harcamaları ile Burdur Belediyesi'nin Sosyal Harcamaları (Bin TL)*

Kaynak: (T.C. Hazine ve Maliye Bakanlığı Muhasebat Genel Müdürlüğü, 2025; Burdur Belediyesi, 2025).

Şekil 3'te Burdur Belediyesi'nin sosyal harcamaları ile Büyükşehir Dışı İl Belediyelerinin ortalama sosyal harcama rakamları yer almaktadır. Fonksiyonel sınıflandırmaya göre; iskan ve toplum refahı hizmetleri, sağlık hizmetleri, dinlenme din ve kültür hizmetleri ile sosyal güvenlik ve sosyal yardım hizmetlerinin harcama toplamları sosyal harcama olarak belirlenmiştir. Şekil 3'de buna göre hesaplanan Büyükşehir Dışı İl Belediyelerinin sosyal harcamalarının ortalaması alınmış ve Burdur Belediyesi'nin sosyal harcamaları ile karşılaştırılmıştır. 2021 yılına kadar Büyükşehir Dışı İl Belediyelerinin ortalama sosyal harcamaları ile Burdur Belediyesi'nin sosyal harcama rakamları yaklaşık aynı seviyelerde iken, 2021 yılından sonra aradaki fark iyice açılmış ve Burdur Belediyesi, Büyükşehir Dışı İl Belediyeleri ortalamasına göre oldukça geride kalmıştır. Bu durum yukarıda da belirtildiği gibi belediyenin toplam harcamalarında genel bir daralma yaşanması, gelir gerçekleşmelerinin sınırlı kalması, pandemi koşulları nedeniyle bütçe önceliklerinin zorunlu hizmetlere kaydırılması, sosyal harcamaların esnek ve kısıtlanabilir nitelikte olması ile uygulanan tasarruf tedbirleri gibi nedenlerle açıklanabilir.

Şekil 4: *Büyükşehir Dışı İl Belediyelerinin Sosyal Harcama Ortalaması/Toplam Harcama (%) ve Burdur Belediyesi Sosyal Harcama/ Toplam Harcama (%) Karşılaştırması (2019-2024)*

Kaynak: (T.C. Hazine ve Maliye Bakanlığı Muhasebat Genel Müdürlüğü, 2025; Burdur Belediyesi, 2025).

Şekil 4'te yıllar itibariyle Büyükşehir Dışı İl Belediyeleri'nin ve Burdur Belediyesi'nin toplam giderleri içinde sosyal harcamalarının payları görülmektedir. Burdur Belediyesi'nin 2019 yılında sosyal harcama/ toplam harcama (%) oranı, Büyükşehir Dışı İl Belediyelerinin sosyal harcama ortalaması/toplam harcama (%) oranından yüksek iken, 2020 yılından sonra bu oran azalma eğilimine girmiş ve 2021 yılında ise %21'e düşmüştür. Bu azalmada pandemi döneminin etkisi büyük olmuş ve kaynaklar genellikle bu alana yönlendirilmiştir. 2022 yılında ise Burdur Belediyesi'nde toplam giderler içinde sosyal harcamaların payı yaklaşık %29 oranıyla en yüksek düzeye ulaşmış ancak sonrasında tekrar azalma eğilimine girmiştir. Son yıllardaki bu düşüşte son dönemde uygulanan mali disiplin ve tasarruf tedbirlerinin rolü büyüktür.

Sonuç ve Öneriler

Sosyal refah devleti anlayışı, bireylerin sosyal riskler karşısında korunmasını ve toplumsal refahın artırılmasını amaçlayan sosyal politikaların temel çerçevesini oluşturmaktadır. Küreselleşme ve neo-liberal politikaların etkisiyle refah devletinin yapısında yaşanan dönüşüm, sosyal politika uygulamalarında yerel yönetimlerin rolünü giderek daha önemli hâle getirmiştir. Bu bağlamda sosyal belediyecilik, sosyal devlet ilkesinin yerel düzeyde somutlaşmasını sağlayan temel araçlardan biri olarak öne çıkmaktadır.

Bu çalışma, sosyal refah devleti anlayışı çerçevesinde sosyal belediyecilik uygulamalarını Burdur Belediyesi örneği üzerinden incelemiş ve belediyenin sosyal politika alanındaki faaliyetlerini hem nitel hem de nicel boyutlarıyla değerlendirmiştir. Burdur Belediyesi'nin sosyal belediyecilik kapsamında yürüttüğü sosyal yardımlar, sosyal hizmetler ile kültür, eğitim, sanat ve spor faaliyetleri; belediyenin yalnızca fiziksel altyapıya değil, aynı zamanda toplumsal dayanışma, sosyal adalet ve yaşam kalitesinin artırılmasına yönelik bir anlayış benimsediğini göstermektedir. Özellikle dezavantajlı gruplara yönelik gerçekleştirilen kreş, huzurevi, engelli merkezleri, sosyal yardım uygulamaları ve kültürel etkinlikler, belediyenin sosyal belediyecilik alanında aktif bir rol üstlendiğini ortaya koymaktadır.

Bununla birlikte, bütçe ve harcama analizleri Burdur Belediyesi'nin sosyal belediyecilik faaliyetlerine ayırdığı mali kaynakların, toplam bütçe harcamaları içerisinde sınırlı bir paya sahip olduğunu göstermektedir. Fonksiyonel sınıflandırmaya göre yapılan değerlendirmede, sosyal güvenlik ve sosyal yardım hizmetleri ile sağlık hizmetlerinin toplam harcamalar içindeki oranının düşük seviyelerde kaldığı; sosyal harcamalar içerisinde en yüksek payın ise iskân ve toplum refahı hizmetlerine ait olduğu tespit edilmiştir. Özellikle 2021 yılı sonrasında Burdur Belediyesi'nin sosyal harcamalarının, büyükşehir dışı il belediyelerinin ortalama sosyal harcama düzeylerinin gerisinde kalması dikkat çekici bir bulgu olarak öne çıkmaktadır.

Bu durum, belediyenin mali sürdürülebilirliği önceleyen bütçe politikaları, gelir gerçekleşmelerindeki sınırlılıklar, pandemi sürecinin etkileri ve son yıllarda uygulanan tasarruf tedbirleri ile açıklanabilir. Sosyal harcamaların belediye bütçeleri içinde esnek ve kısıtlanabilir nitelikte olması, ekonomik belirsizlik dönemlerinde bu alana ayrılan

kaynakların azaltılmasına yol açmaktadır. Ancak sosyal belediyecilik uygulamalarının, özellikle yoksullukla mücadele, toplumsal bütünleşme ve sosyal dışlanmanın önlenmesi açısından taşıdığı önem dikkate alındığında, bu alandaki harcamaların güçlendirilmesi gerekliliği ortaya çıkmaktadır.

Bu çerçevede Burdur Belediyesi'nin sosyal belediyecilik uygulamalarının etkinliğinin artırılması için sosyal harcamalara ayrılan bütçe payının yükseltilmesi, sosyal hizmetlerin daha bütüncül ve sürdürülebilir bir yaklaşımla planlanması ve bu alanda kurumsal kapasitenin güçlendirilmesi önem arz etmektedir. Ayrıca merkezi yönetim ile yerel yönetimler arasındaki mali ve idari iş birliğinin geliştirilmesi, sivil toplum kuruluşları ve yerel halkın karar alma süreçlerine daha aktif katılımının sağlanması sosyal belediyecilik uygulamalarının başarısını artıracaktır.

Sonuç olarak, Burdur Belediyesi örneği, Türkiye'de sosyal belediyeciliğin yerel düzeyde önemli bir uygulama alanı bulduğunu; ancak mali kapasite ve bütçe öncelikleri açısından geliştirilmesi gereken yönlerin bulunduğunu ortaya koymaktadır. Çalışmanın bulguları, sosyal belediyeciliğin yalnızca hizmet sunumu değil, aynı zamanda yerel düzeyde sosyal politika üretimi ve refahın yeniden dağıtımı açısından kritik bir işlev üstlendiğini göstermektedir. Ancak Burdur Belediyesi örneğinde görüldüğü üzere, sosyal harcamaların bütçe içindeki sınırlı payı bu işlevin etkinliğini kısıtlamaktadır. Sosyal belediyecilik faaliyetlerinin güçlendirilmesi, yalnızca yerel refahın artırılmasında değil, aynı zamanda sosyal devlet ilkesinin yerel düzeyde daha etkin biçimde hayata geçirilmesi ve yerel demokrasinin derinleşmesi açısından da önemlidir.

Bu doğrultuda, sosyal belediyecilik uygulamalarının güçlendirilmesi için:

- Sosyal harcamaların bütçe içindeki payının artırılması
- Yerel yönetimlerin mali özerkliğinin güçlendirilmesi
- Sosyal hizmetlerin veri temelli planlanması
- Merkezi yönetim–yerel yönetim koordinasyonunun artırılması gerekmektedir.

Ayrıca gelecekte yapılacak çalışmalar için, farklı belediyeler arasında karşılaştırmalı analizlerin yapılması ve saha araştırmalarına dayalı veri üretimi literatüre önemli katkılar sağlayacaktır.

Etik Kurul İzni

Çalışma etik kurul izni gerektirmemektedir.

Yazarlık Katkısı

Yazarlar araştırmanın tüm süreçlerine eşit derecede katkı sağlamıştır.

Yazar Çatışması

Yazarlar herhangi bir çıkar çatışması olmadığını beyan ederler.

Benzerlik Taraması

Çalışmanın benzerlik oranı İntihal.net programından alınan rapora göre %2'dir.

Finansal Destek

Çalışmada herhangi bir finansal destek alınmamıştır.

Yapay Zekâ Kullanım Beyanı

Çalışmanın hazırlanmasında ve yazımında yapay zekâ kullanılmamıştır.

Kaynakça

5393 sayılı Belediye Kanunu (2005). *Resmî Gazete*, Tarih: 13/7/2005, Sayı: 25874 https://www.mevzuat.gov.tr/mevzuat?MevzuatNo=5393&MevzuatTur=1&MevzuatTertip=5, (Erişim Tarihi: 15.11.2025).

Adınısever, M. (2024). Burdur'a İkinci Kreş Geldi!. *Çağdaş Burdur Gazetesi*, 19 Ocak 2024, *https://www.cagdasburdur.com/burdura-ikinci-kres-geldi-30293*, (Erişim Tarihi: 15.11.2025).

Akdoğan, Y. (2002). Ulusal Soruna Yerel Çözüm: Sosyal Belediyecilik. *Eminönü Bülteni*, Şubat.

Akdoğan, Y. (2006). Sosyal Belediyecilik. *Yerel Siyaset,* 3, 29-37.

Akgül Yılmaz, G. (2006). *OECD Ülkeleri ve Türkiye'de Sosyal Devlet ve Sosyal Harcamalar*. Arıkan Yayıncılık, İstanbul.

Arın, T. (1993). Refah Devleti: Bir Analiz Çerçevesi. *IX. Türkiye Maliye Sempozyumu, Türkiye'de Bütçe Harcamaları,* 6-8 Mayıs, Silifke-Mersin.

Ateş, H. (2009). Sosyal Belediyecilik. *Çerçeve Dergisi*, Ocak, 88-95.

Berkün, S. (2017). Türkiye'de Sosyal Belediyecilik Anlayışı. *e-Şarkiyat İlmi Araştırmalar Dergisi*, *9(2),* 582-598.

Bozkır Serdar, A. (2013). Sosyal Politika Kavramı, Tarihsel Gelişimi ve Türkiye'de Sosyal Politika. Ed. Aysen Tokol-Yusuf Alper, *Sosyal Politika*, Dora Yayınları, Bursa.

Briggs, A. (1961). The Welfare State At Historical Perspective. *Archives Européennes de Sociologie, 2*(2), 221-259.

Bulut, N. (2003). Küreselleşme: Sosyal Devletin Sonu mu?. *A.Ü. Hukuk Fakültesi Dergisi*, *52*(2), 173-197.

Burdur Belediye Başkanlığı. (2020a). *2019 Yılı Faaliyet Raporu.* https://burdur.bel.tr/2019-faaliyet-raporu/ (Erişim Tarihi: 15.11.2025).

Burdur Belediye Başkanlığı. (2020b). *Burdur Belediyesi 2020 Yılı Performans Programı.* http://www.sp.gov.tr/upload/xSPRapor/files/7zLfs+Burdur_Belediyesi_2020_Yili_Performans_Programi.pdf (Erişim Tarihi: 15.11.2025).

Burdur Belediye Başkanlığı. (2021a). *2020 Yılı Faaliyet Raporu.* https://burdur.bel.tr/burdur-belediye-baskanligi-2020-yili-faaliyet-raporu/ (Erişim Tarihi: 15.11.2025).

Burdur Belediye Başkanlığı. (2021b). *Burdur Belediyesi 2021 Yılı Performans Programı.* https://drive.google.com/file/d/1hVnAEm0Yt3jiJooYWWqnq1Pqw15AWvqd/view?usp=sharing (Erişim Tarihi: 15.11.2025).

Burdur Belediye Başkanlığı. (2022a). *2021 Yılı Faaliyet Raporu.* https://burdur.bel.tr/2021-yili-faaliyet-raporu/ (Erişim Tarihi: 15.11.2025).

Burdur Belediye Başkanlığı. (2022b), *Burdur Belediyesi 2022 Yılı Performans Programı.* https://www.burdur.bel.tr/wp-content/uploads/2022/02/2022-PERFORMANS-PROGRAMI.pdf (Erişim Tarihi: 15.11.2025).

Burdur Belediye Başkanlığı. (2023a). *2022 Yılı Faaliyet Raporu.* http://burdur.bel.tr/wp-content/uploads/2023/04/BURDUR-BELEDI%CC%87YE-2022-FAALI%CC%87YET-RAPORU.pdf (Erişim Tarihi: 15.11.2025).

Burdur Belediye Başkanlığı. (2023b). *Burdur Belediyesi 2023 Yılı Performans Programı.* https://burdur.bel.tr/2023-yili-performans-programi/#2023-performans-programi/1/ (Erişim Tarihi: 15.11.2025).

Burdur Belediye Başkanlığı. (2024a). *2023 Yılı Faaliyet Raporu.* https://burdur.bel.tr/2023-yili-faaliyet-raporu/ (Erişim Tarihi: 15.11.2025).

Burdur Belediye Başkanlığı. (2024b). *Burdur Belediyesi 2024 Yılı Performans Programı.* https://burdur.bel.tr/burdur-belediyesi-2024-yili-performans-programi/#2024-yili-performans-programi/1/ (Erişim Tarihi: 15.11.2025).

Burdur Belediye Başkanlığı. (2025a). *2024 Yılı Faaliyet Raporu.* https://burdur.bel.tr/2024-yili-burdur-belediyesi-faaliyet-raporu/ (Erişim Tarihi: 15.11.2025).

Burdur Belediye Başkanlığı. (2025b). *Burdur Belediyesi 2025 Yılı Performans Programı.* https://burdur.bel.tr/wp-content/uploads/2025/01/2025-YILI-PERFORMANS-PROGRAMI.pdf (Erişim Tarihi: 15.11.2025).

Burdur Belediyesi. (2025). *2019-2024 Yılı Giderlerin Fonksiyonel Sınıflandırılması Tablosu.*

Burdur Belediyesi Stratejik Planı (2000-2024). (2019). https://burdur.bel.tr/burdur-belediyesi-2020-2024-stratejik-plan/, (Erişim Tarihi: 15.11.2025).

Çelik, A. (2014). Sosyal Belediyecilik Anlayışı: Şanlıurfa Büyükşehir Belediyesi Örneği. *Gazi Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi*, 16(1), 1-20.

Çevik, H. H. (1998). Kamu Hizmetlerinin Üretilmesinde ve Sunulmasında Sosyal Refah Çoğulculuğu. *Türk İdare Dergisi*, Mart, 418, 109-122.

Dursun, H. (2021). Kent Tanıtım Evi ve Kütüphanesi açıldı, *Burdur Gazetesi*, 5 Nisan 2021, *https://www.burdurgazetesi.com/haber/15842913/kent-tanitim-evi-ve-kutuphanesi-acildi*, (Erişim Tarihi: 15.11.2025).

Dünya Bankası. (2025a). Social assistance/social safety net programs. https://www.worldbank.org/en/data/datatopics/aspire/indicator/socialassistance, (Erişim Tarihi: 15.12.2025).

Dünya Bankası. (2025b). Social protection expenditure. https://www.worldbank.org/en/data/datatopics/aspire/indicator/social expenditure, (Erişim Tarihi: 15.12.2025).

Erdoğdu, M. & Yenigün, E. (2008). *Türkiye'de Sosyal Bütçe-Nasıl Yapılıyor? Nasıl İzlenir?,* Ed. Ahmet Buldam, Tesev Yayınları.

Ersöz, H. Y. (2005). Sosyal Politika-Refah Devleti-Yerel Yönetimler İlişkisi. *İstanbul Üniversitesi İktisat Fakültesi Mecmuası, 55*(1), 759-775.

Ersöz, H. Y. (2006). 5272 Sayılı Yasa Öncesinde Türkiye'de Belediyeler. *Sosyal Siyaset Konferansları*, İstanbul, 119-140.

Esping-Andersen, G. (1990). *The Three Worlds of Welfare Capitalism.* Princeton, N.J. Princeton University Press.

Fidan, A. (2006). Sosyal Politikaya Katkısı Açısından 5393 Sayılı Belediye Kanunu. İstanbul Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, (*Yüksek Lisans Tezi)*, İstanbul.

Galbraith, J. K. (1996). *Good Society: The Humane Agenda*, Houghton Miffin, Boston.

Girişim, H. (2023). İşte kalem kalem Belediye performans bütçesi: 1 milyar 275 milyon lira nasıl harcanacak?. *Burdur Gazetesi*, 16 Kasım 2023, https://www.burdurgazetesi.com/haber/17650708/iste-kalem-kalem-belediye-performans-butcesi-1-milyar-275-milyon-lira-nasil-harcanacak, (Erişim Tarihi: 15.12.2025).

Gough, I. (1989). *Welfare State, In Social Economics*. J. Eatwell et al. (eds.). Palgrave Macmillan UK, 276-281.

Gökbunar, R., Özdemir, H. & Uğur, A. (2008). Küreselleşme Kıskacındaki Refah Devletinde Sosyal Refah Harcamaları. *Doğuş Üniversitesi Dergisi*, *9*(2), 158-173.

Gül, S.S. (2009). Sosyal Devlet ya da Refah Devleti Nedir?. *Toplumcu Belediyecilik Yerel Yönetimde Sosyal Demokrasi Teorik Yaklaşımlar, Türkiye Uygulamaları*, Der: İ. Kamalak & H. Gül, Kalkedon Yayıncılık, İstanbul.

Kaya, E. (2003). *Yerel Yönetimlerde Yeniden Yapılanma.* İlke Yayıncılık, İstanbul.

Keleş, S. (2008). Türkiye'de Sosyal Belediyecilik Uygulamaları ve Ankara Büyükşehir Belediyesi Örneği. *(Yüksek Lisans Tezi)*, Afyon Kocatepe Üniversitesi.

Keskin, B. (2008). Yoksulluğa Yerel Müdahale "Sosyal Belediyecilik" Karşılaştırmasında Eminönü ve Beşiktaş Belediyeleri Örnekleri. *(Doktora Tezi*). Marmara Üniversitesi.

Koçak, O. & E. Kavi (2014). Sosyal Politika Aktörü Olarak Sosyal Girişimci Belediyecilik. *Hak-İş Uluslararası Emek ve Toplum Dergisi*, *3*(6), 26-49.

Koray, M. (2003). Avrupa Refah Devleti: Anlamı, Boyutları ve Geleceği. *Görüş Dergisi,* TÜSİAD Yayınları, 57, Aralık, 64–74.

Lazar, H. & Stoyko, P. (1998). The Future of the Welfare State. *International Social Security Review,* 51, March, 3–36.

Mishra, R. (1990). *The Welfare State in Capitalist Society: Policies of Retrenchment and Maintenance in Europe, North America and Australia*, Harvester/Wheatsheaf, New York & London.

Mütevellioğlu, N. (2006). Sosyal Devlet Bireysel Özgürlükleri Azalttı mı? *Amme İdaresi Dergisi*, *39*(3), 23-45.

OECD. (2025). *Social Spending*. https://www.oecd.org/en/data/indicators/social_spending.html, (Erişim Tarihi: 15.12.2025).

Öz, C. S. (2010). Sosyal Belediyecilik Bağlamında Evde Bakım Hizmetleri (İstanbul, Ankara, Kocaeli Büyükşehir Belediyeleri Örnekleri). (*Doktora Tezi*) Sakarya Üniversitesi.

Özdemir, S. (2005). Başlangıcından Günümüze Refah Devletlerinde Sosyal Harcamaların Analizi. *Sosyal Siyaset Konferansları Dergisi*, 50.

Özdemir, S. (2007). *Küreselleşme Sürecinde Refah Devleti*, İTO, No: 2007-57, İstanbul.

Pekküçüksen, Ş. (2004). Sosyal Belediyecilik ve Selçuklu Belediyesi Şefkat Evleri Örneği. *Yerel Yönetimler Kongresi*, Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi, Çanakkale, 459–466.

Pektaş, E.K. (2010). Türkiye'de Sosyal Belediyecilik Uygulamaları ve Karşılaşılan Sorunlar. *Akademik İncelemeler Dergisi*, *5*(1), 5-23.

Roche, M. (1992), *Rethinking Citizenship: Welfare, Ideology and Change in Modern Society*, Polity Press, Cambridge ve New York.

Seyyar, A. (2008). *Sosyal Siyaset Terimleri*; Sakarya Yayıncılık, Sakarya.

Soysal, M. (1997). *100 Soruda Anayasanın Anlamı*, 11.baskı, Gerçek Yayınevi, İstanbul.

Şahinoğlu, İ. (2014). Avrupa Birliği'ne Uyum Sürecinde Türkiye'de Sosyal Belediyecilik Anlayışı. (*Yüksek Lisans Tezi).* Marmara Üniversitesi.

Şeker, M. (2011). *Yerel Yönetimlerde Sosyal Bütçeyi İzleme Raporu*, TESEV Yayınları, Mart.

Şenkal, A. (2007). *Küreselleşme Sürecinde Sosyal Politika*, 2. Baskı, Alfa Yayınları, İstanbul.

T.C. Hazine ve Maliye Bakanlığı Muhasebat Genel Müdürlüğü. (2025). Mahalli İdareler Bütçe İstatistikleri, *https://muhasebat.hmb.gov.tr/mahalli-idareler-butce-istatistikleri* (Erişim Tarihi: 15.11.2025).

Taylor–Gooby, P. (2001). Sustaining state welfare in hard times: Who will foot the bill?. *Journal of European Social Policy*, *11*(2), 133-147.

Toprak, D. (2015). Uygulamada Ortaya Çıkan Farklı Refah Devleti Modelleri Üzerine Bir İnceleme. *Süleyman Demirel Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi,* 21, 151-175.

Toprak, D. & Şataf, C. (2009). Türkiye'de Yerel Yönetimler Reformu Çerçevesinde Sosyal Belediyecilik Yaklaşımı. *Sosyal ve Beşeri Bilimler Dergisi, 1*(1), 11-24.

Toprak, D. & Şataf, C. (2017). Türkiye'de Sosyal Belediyecilik Çerçevesinde Sosyal Harcamalar Üzerine Genel Bir Değerlendirme. *Sayıştay Dergisi*, 106, 63-86.

Türkiye Cumhuriyeti Anayasası. (1982). *Resmî Gazete*, Tarih: 9/11/1982, Sayı: 17863 (Mükerrer), https://www.anayasa.gov.tr/tr/mevzuat/anayasa/ (Erişim Tarihi: 15.11.2025).

Uslu, H. (2013). Sosyal Politika Açısından Belediyeler ve Sosyal Belediyecilik. Kemal Özden (der.), *Yerel Yönetimlerde Güncel Sorunlar ve Tartışmalar*, 95-146, Seçkin Yayınları. Ankara.

Ünlü, U. (2016). Sosyal Belediyecilik Anlayışının E-Belediyecilik Uygulamalarına Entegre Edilmesi. *Sayıştay Dergisi*, 102, 63-89.

Yay, S. (2014). Tarihsel Süreçte Türkiye'de Sosyal Devlet. *21. Yüzyılda Eğitim ve Toplum, 3*(9), 147-161.

Yıldırım, U. & Göktürk, İ. (2008). Toplumsal Sorunların Çözümünde Yeni Belediyecilik Anlayışı: Sosyal Belediyecilik Yaklaşımı. *Sakarya Üniversitesi İ.İ.B.F., 1. Ulusal Yerel Yönetimler Sempozyumu Bildiriler Kitabı*, Sakarya, 237-255.

EXTENDED SUMMARY

Research Problem

The welfare state constitutes a fundamental framework for protecting individuals against social risks and enhancing overall societal well-being through comprehensive social policies. However, the structural transformation of the welfare state—particularly under the influence of globalization and neoliberal policies since the late 20th century—has led to a partial shift in responsibility from central governments to local authorities. In this context, local governments have increasingly emerged as significant actors in the design and implementation of social policies. Social municipalism, as a localized reflection of the welfare state, represents a governance approach in which municipalities actively engage in addressing social inequalities, supporting disadvantaged groups, and improving quality of life through social services and expenditures.

This study aims to analyze social municipalism practices within the framework of the welfare state and to evaluate the role and effectiveness of local governments in Türkiye through a case study of Burdur Municipality. Specifically, the research investigates the scope, structure, and trends of social expenditures, as well as the diversity and effectiveness of social services provided by the municipality. The study also seeks to assess the extent to which social municipalism is integrated into local governance practices and to identify existing limitations and areas for improvement.

Methodology

The research adopts a mixed-method approach, combining both qualitative and quantitative analyses. On the qualitative side, municipal policy documents, strategic plans, and activity reports are examined to identify the nature and scope of social municipalism practices. On the quantitative side, budget data, performance programs, and expenditure reports covering the period between 2019 and 2024 are analyzed to evaluate the level, distribution, and evolution of social expenditures. Furthermore, comparative analysis is conducted between Burdur Municipality and the average social expenditure levels of non-metropolitan provincial municipalities in Türkiye.

Results and Findings

The findings reveal that Burdur Municipality actively engages in social municipalism through a wide range of activities, including social assistance programs (such as food, fuel, and financial aid), social services (such as childcare facilities, elderly care institutions, and rehabilitation centers), and socio-cultural initiatives (including education, arts, and sports programs). These practices demonstrate that the municipality adopts a multidimensional approach to social policy, aiming not only to meet basic needs but also to foster social inclusion, community engagement, and individual development.

Despite this active role, the study identifies significant limitations in terms of financial allocation. Budget analyses indicate that social expenditures constitute a relatively small share of the total municipal budget. Moreover, although there are fluctuations over the years, the overall trend suggests a decline in the proportion of resources allocated to social municipalism, particularly after 2021. When compared with the average social expenditure levels of non-metropolitan municipalities, Burdur Municipality falls behind in recent years, highlighting a relative insufficiency in resource allocation.

Several factors contribute to this situation. These include limited municipal revenues, a strong emphasis on fiscal discipline and budget balance, the economic impacts of the COVID-19 pandemic, and broader austerity measures implemented at both national and local levels. Additionally, the flexible and non-mandatory nature of social expenditures makes them more susceptible to budget cuts during periods of financial constraint.

Conclusion

The study demonstrates that while social municipalism has become an important and visible component of local governance in Türkiye, its effectiveness is constrained by financial and institutional limitations. The case of Burdur Municipality illustrates both the

potential and the challenges of implementing social policies at the local level. To enhance the effectiveness of social municipalism, it is essential to increase the share of social expenditures within municipal budgets, strengthen institutional capacity, and adopt a more integrated and sustainable approach to social service delivery. Furthermore, improved coordination between central and local governments, along with greater involvement of civil society and community stakeholders, can contribute to more effective and inclusive social policy outcomes. This study thus provides an empirical contribution to the literature by offering a detailed local-level analysis of social municipalism in Türkiye.